

„დილა ამ გაზეთის გადართვით დაიწყეთ...“

სსსკ

საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია Georgian International Oil Corporation

ორშაბათი 14 ივლისი, 2003 წელი

№184 (4563)

საქართველოს რესპუბლიკა

გაზეთი დაარსდა 1918 წლის 25 ივლისს, აღდგენილია 1990 წელს.

ფასი 50 თეთრი.

თვალსაზიარი მალე მავრები წავლენ...

არისტოტელე ამბობდა, ყველაფერს აქვს დასაწყისი, შუა და დასასრული.

ალბათ, ეს ჩვენი გაჭიანურებული პოლიტიკური კრიზისი დასრულდება, ბოლოს და ბოლოს.

ყოველ შემთხვევაში, ბაგონ ბეკერის ჩამოსვლამ და მის მიერ წარმოდგენილმა სქემებმა ამ დასასრულის მოახლოების ერთგვარი პირობა შექმნა.

მართალია, ახლა დიდი დავაა, ბეკერისეული „5+1 ფორმულა“ არა ჩემი გონების ნაქურია, არა ჩემი (მრეწველები, ლეიბორისტები, თვით მოქალაქეებიც), მაგრამ ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ იგი შეგნაკლებად მისაღებია უმრავლესობისთვის.

აქ მხოლოდ იმაზეა დავა, 9 როგორ განაწილდეს.

მაგრამ სიყვეა „დავა“ ნაკლებად ასახავს მოვლენათა არსს. საქმე ისაა, რომ შეიძლება ახლა ეს განაწილება იქნეს დამოკლები მახვილად.

ყოველ შემთხვევაში, საქმეს ასეთი პირი უჩანს. თანაც, ეს „პირი“ სულ უფრო და უფრო ფართოდ იღება და მალე ლანძღვა-გინების კორიანტელს გადმოაფრქვევს.

განსაკუთრებით აღორძინება-ჯემალი გოგიტიძე არიან ძალაში: სხვის თანაბარ მდგომარეობაში ყოფნა არ სურთ, ანუ ცესკოში სხვა ოპოზიციური პარტიებივით ერთ წარმომადგენელს არ სურდებიან, გინდა თუ არა, მეტი გვინდაო.

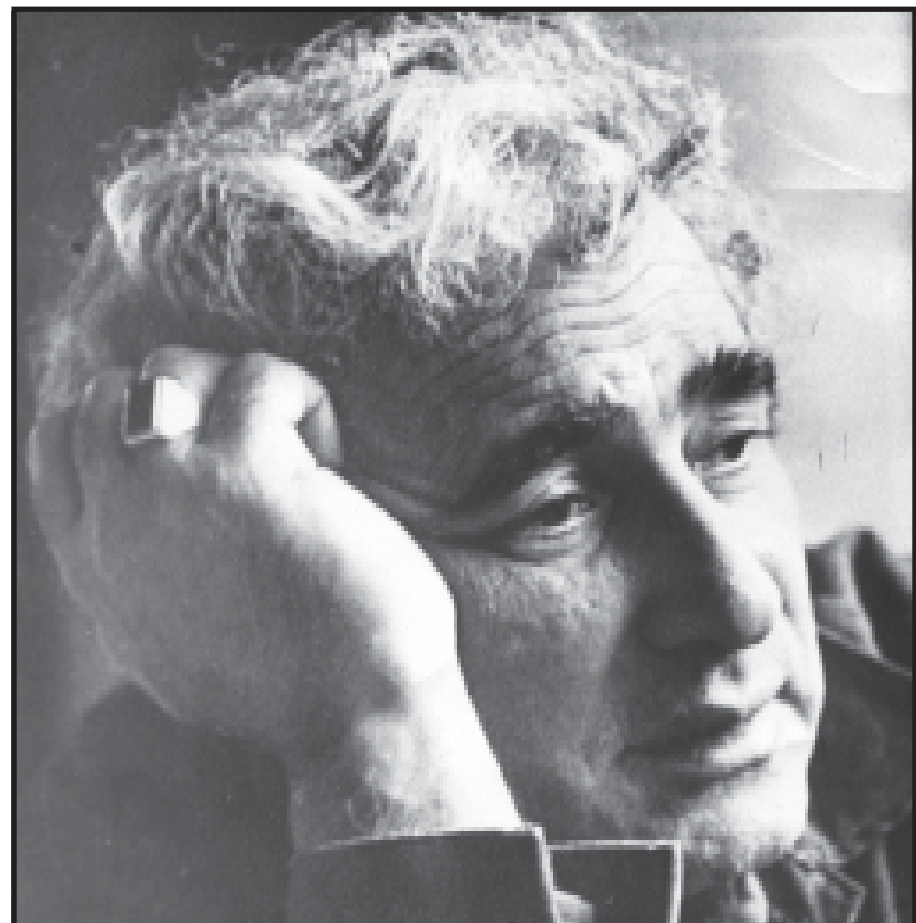
მეტი კი იმ ცხრიდან, სულაც წინაშე რომ გააგარო, არ გამოიწერება. ამიტომ მოგი გამოსავალს იმაში ხედავს, რომ სახელისუფლო 5-დან „გამოუთავისუფლონ“ ერთი ადგილი. ამაზე კი, ალბათ, სახელისუფლო ბლოკი არ დათანხმდება...

ამას წინათ გეღევიზიით ნაციონალი კობა დავითაშვილის გამოსვლა მოვისმინე. მართალი გითხრა, ამ კაცს პრინციპულად არ ვეთანხმები, მაგრამ კარგი რაგომ დაეუკარგო? გამოვიდა და უჩვეულოდ მშვიდად და დალაგებულად ახსნა, ნაციონალები ცესკოში 1 წარმომადგენელზე თანახმა იმიტომ ვართ, რომ თუ წარმომადგენლები ყველას თანაბრად გვეყოლება, სმების პარალელური გადათვლა მოხდება, მანამდე კი ამომრჩეველთა სიები დაზუსტდება და ამ სიების გაკონტროლება იქნება შესაძლებელი, თანაც ცესკოს თავმჯდომარე ეუთოს მიერ დაინიშნება, გაყალბების შესაძლებლობა იმდენად შემცირდება, რომ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ერთი შენიანი გეყოლება თუ ორი, რაღა მნიშვნელობა აქვსო.

მართლაც! ამდენად, თუმცა ბაგონი ბეკერის ჩამოსვლას ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის ერთგვარი დათობა მოჰყვა, დროის გასვლის კვალდაკვალ, მიღწეული შეთანხმებების ერთგვარი რევიზიაც იქნეს თავს. და, როგორც ვუკვირდები, ეს პროცესი თანდათან ღრმავდება.

იხ. მე-2 გვ.

ვიზონათ ღირსეულ მიოცნასაუკუნელს მზიანი გულის უკვდავება

ღღუს ნოდარ დუმბაძე 75 წლის გახდებოდა...

იხ. მე-4-5-6 გვ.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

2003 წლის 12 ივლისი ქ. თბილისი საქართველოს კონსტიტუციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად მოწვეულ იქნეს საქართველოს პარლამენტის რიგგარეშე სესია 2003 წლის 16 ივლისიდან.

იღუბარდ შვიპარდნაძე.

რაც თვალს არ გამოეხარა დროშები - სახსურბრბის ფილიალი

თბილისში, მედიქიშვილის ქუჩის №6 სახლის მეორე სართულზე, „სილაბა-მის სალონის“ თავზე, დედაქალაქის საკრებულოს ფილიალი გაიხსნა! უფრო მუსტად, - სახურავის ფილიალი, კიდევ უფრო მუსტად, - დროშების ქაივილი აუტყდა ვიღაცას... აბა, სააკაშვილის დროშების ფრიალს მონაგრებულმა ხალხმა საგანგებოდ თავისუფლების მოედანზე ხომ არ უნდა იაროს?! „მარშრუტკაში“ ფული ხომ არ უნდა დახარჯოს? ახლა ეს ხალხი გულის ხეაშია და აქვე აისრულებს და მადლობას ეტყვის საკრებულოს მოქალაქეთა ოჯახების ბიუჯეტებზე მამობრივი მმრუნელობისათვის.

ღმწან ღრმბაძის ფოტო.

რეგულარული, კვირაში ერთხელ, სახაგრო გეგმით გვირთების კონტინენტებით გადარბობა მარშრუტით: შოთი - ოდესა (ოლიგოვსკი) - შოთი

ინფორმაციის მიღება შესაძლებელია: თბილისი - (995 32) 227223, ფაქსი 221129, Email: barwilt@access.sanet.ge; შოთი - (995 393) 71681/82, ფაქსი 71685/86, Email: elglch@barwilpti.com.ge; ოდესა (ოლიგოვსკი) - (380 482) 345912, 346027, ფაქსი 346141, Email: barwilt.odessa@barwil.com; კიევი - (38044) 229 8539, ფაქსი 228 3036, Email: aosadchiy@barwil.kiev.ua.

ინტერპანორამა

შვიდობაში ალბინისტა ჯგუფი უფსკრულში გადაიხეხა. სამი კაცი დაიღუპა. ჯგუფი მწვერვალ სერვანს დაშქრავდა მთაგრეხილ მშვეგრავის რაიონში.

25 ალბინი დაიღუპა და 3 მილიონი უსახლკაროდ დარჩა ჩრდილო-აღმოსავლეთ ინდოეთში მდინარე ბრაჰმაპუტრისა და მისი შენაკადების აღიდეების გამო. კრიტიკულ ვითარებაშია 20 რაიონი. წყალდიდობის მონაში მოქცეულია 3000 სოფელი.

გამრწმ პაკის-ტანს მოუწოდა და-აბაკიმროს ალ-ყაიდასთან კავშირში ეჭვმიტანილი 17 კაცი. სავარაუდოდ, გერორისგებს აქვთ უცხოური, ძირითადად იტალიური პასპორტები.

ქრამის მმართველი საბჭო თავისი მოვალეობის შესრულებას შეუდგა. საბჭოს შემადგენლობაში მოსახლეობის პროპორციული ეთნიკური და რელიგიური შემადგენლობის მისხედვით შედიან: 13 მუსლიმანი შიიტი, 5 სუნიტი, ქრისტიანი და თურქმენი. ამერიკელები ყველა მნიშვნელოვან საკითხში საბჭოს მოეთათობებიან.

დოკუმენტი

საქართველოს პრეზიდენტის ბანკარგულეობა

2003 წლის 9 ივლისი მ. თბილისი

საქართველოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს შემადგენლობის განსაზღვრის შესახებ

„აღმასრულებელი ხელისუფლების სტრუქტურისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტისა და „ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 13 აპრილის № 131 ბრძანებულებით დამტკიცებული ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს დებულების მე-3 მუხლის თანახმად:

1. უფლებამოსილების ვადის გასვლასთან დაკავშირებით შეუწყვეტო ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს წევრის უფლებამოსილება საქართველოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს წევრებს:

- თამარ ბიჭიკაშვილი;
გია გეჭაძე;
გივი თარგამაძე;
მარიამ თოძუა;
რუსუდან ლორთქიფანიძე;
ლაშა ყვანია.

2. საკუთარი განცხადების საფუძველზე შეუწყვეტოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს წევრის უფლებამოსილება გუბა კვარაცხელიას.

3. საქართველოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს დებულების მე-3 მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, წილისყრის შედეგების გათვალისწინებით გაუგრძელდეს საბჭოს წევრის უფლებამოსილება საბჭოს შემდეგ წევრებს:

- მანანა გიგინეიშვილი - საქართველოს პარლამენტის წევრი;
გიგი თევზაძე - ი. ჭავჭავაძის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციოლოგიის კათედრის გამგე, პროფესორი;
გიორგი ისაკაძე - საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის მოადგილე;
ნიკა თინათინი - არასამთავრობო ორგანიზაცია „კორუფციის კვლევითი ცენტრი“ თავმჯდომარე.

4. საქართველოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს შემადგენლობაში მოწვეულ იქნენ:

- მურაბ ეზუგბაძე - საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე;
დავით კიკაბაძე - გლეკოშვილი „რუსთავეა-2“-ის ჟურნალისტი;
კონსტანტინე კუბლაშვილი - ჰანოვერის უნივერსიტეტის სამართლის დოქტორი;
ლაშა გულუმი - გაზეთ „რემონანსის“ მთავარი რედაქტორი;
მაქარია ქუცნაშვილი - საქართველოს პარლამენტის წევრი;
თამარ ჩიქოვანი - რადიო „თავისუფლების“ ჟურნალისტი;
თინათინ ხიდაშელი - ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის გამგეობის წევრი.

5. საქართველოს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს დებულების მე-3 მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად ვლადიმერ უგულაძეს გაუგრძელდეს ანტიკორუფციული პოლიტიკის საკოორდინაციო საბჭოს მდივნის უფლებამოსილება.

ილზარად შივარდნაძე.

მშვიდობისაკენ

მე-11 ქართულ-აფხაზური შეხვედრა-დიალოგი გაიმართება

13-20 ივლისს ბერლინში შლაინგის პროცესის ფარგლებში რიგით მე-11 ქართულ-აფხაზური შეხვედრა-დიალოგი იმართება. მხარეები აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების პერსპექტივებს განიხილავენ.

წინა შეხვედრების მსგავსად, მე-11 შეხვედრა-დიალოგი გერმანული არასამთავრობო ორგანიზაცია „ბერლინის ცენტრისა“ და ბრიტანული არასამთავრობო ორგანიზაცია „შერიტის რესურსების“ ინიციატივით და ფინანსური დახმარებით მიმდინარეობს.

ივანე პრემსი.

მთავრობა სრული

შეადგენლობით

დაითხოვს

აპარის ავტონომიური რესპუბლიკის პარლამენტმა დააკამათა ავტონომიის მეთაურის ასლან აბაშიძის მიმართ და კვირას გამართულ სხდომაზე მთავრობის მთლიანი შემადგენლობით გადაყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღო.

როგორც პრაიმ-ნიუსს აჭარის ავტონომიის მეთაურის პრესამსახურის ხელმძღვანელმა თამაზ ბაკურიძემ აცნობა, აბაშიძემ კონსტიტუციური უფლებით ისარგებლა და 6 თვის ბიუჯეტის შეუსრულებლობის გამო, პარლამენტის წინაშე დააყენა მთავრობის უნდობლობის საკითხი.

აღმასრულებელი ხელისუფლების ასალი ხელმძღვანელის მურჩევამდე მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავარი ასლან აბაშიძე შეასრულებს.

თბილისი აფხაზეთის სტატუსის საკითხის

დასმას აპირებს

იუსტიციის მინისტრის სოსო მთელი 15 ივლისს დანიშნულ შეხვედრაზე მთელი პრინციპულით დასვამს საკითხს - საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საფუძველზე ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის პოლიტიკურ მოწესრიგებასთან დაკავშირებით დიალოგის დაწყების შესახებ.

შეხვედრაში, ქართულ-აფხაზური მხარეების გარდა, მონაწილეობას მიიღებენ გავროს გენმდივნის სპეციალური წარმომადგენელი პიდი გალიაშვილი და „ტავეროს გენმდივნის საქართველოს მთავრობის ქვეყნების ჯგუფის“ - აშშ-ს, დიდი ბრიტანეთის, საფრანგეთის, რუსეთისა და გერმანიის წარმომადგენლები.

როგორც ჟურნალისტებს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ირაკლი მენაღარიშვილმა უთხრა, თბილისის შემოსენებზე მოთხოვნა უკვე დაიდო ხანა, ცნობილია აფხაზეთისთვის და საერთაშორისო შუამავლობისთვისაც.

შეიძლება

ბროზნოსთან

თანაშრომლობის

საღვთაშობის

გააფორმოს

სამხრეთ ოსეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკა ვმზადება, რომ რუსეთის სამხრეთ ფედერალური ოლქის სუბიექტებთან ახლო მომავალში ხელი მოაწეროს ხელშეკრულებებს თანამშრომლობის შესახებ.

ეს ხელშეკრულებები ანალოგიური იქნება ცოტა ხნის წინათ, ნალჩიკში ყაბარდო-ბალყარეთთან გაფორმებული დოკუმენტების, რაც თავის მხრივ, სავაჭრო-ეკონომიკურ, სამეცნიერო-გეოგრაფიულ და კულტურის სფეროებში თანამშრომლობას ითვალისწინებს, - აცნობა პრაიმ-ნიუსს ცხინვალის მთავრობის საგარეო საქმეთა მინისტრმა შურად ჯიოევიამ.

„შესწავლის პროცესშია ჩვენთან, როგორც რუსეთის ფედერაციის სუბიექტთან, ხელშეკრულების გაფორმების შესაძლებლობა“, - თქვა შურად ჯიოევიამ.

ინფორმაცია მოგვარდა პრაიმ-ნიუსმა.

დედაქალაქი

„დეზერტირების“ ბაზრობა სუფთავდება

გუშინ საღამოს დემონსტრაციის ბაზრობა და მიმდებარე ქუჩები გენერალური დასუფთავების მიზნით დაიხსურა.

ეს გადაწყვეტილება სანიტარიული მედამხედველობის სამსახურმა დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის გამგეობასა და საქალაქო სამსახურებთან შეთანხმებით მიიღო.

ორი დღის განმავლობაში ცაბაძის, თევდორე მდვდლისა და აბასთუმის ქუჩები გენერალურად დასუფთავდება, მოირეცხება, ცენტრალური სუპერმარკეტის დახლები მდინარეების საწინააღმდეგო სისარებით მოიწმადება.

როგორც სანიტარიული სამსახურში აცხადებენ, წლებულს „დეზერტირების“ ბაზრობის მიმდებარე გერიგორიამე გარე ვაჭრობამ მასშტაბური ხასიათი მიიღო, რამაც ერთიორად გაზარდა ანგისანიტარიუმი. ამასთან დაკავშირებით საქალაქო

სამსახურებს ქალაქის ვიცე-პრემიერთან კახა შენგელიასთან ერთად, ვითარების გამოსასწორებლად, ქმედებითი ღონისძიებების გატარება მომავალშიც აქვს დაგეგმილი. გარდა ამისა, გამკაცრდება საცხოვრებელი კორპუსების ბუნკერების შემოწმებაც. რამდენიმე წერტილში დაუსუფთავებელი ბუნკერების აღმოჩენასთან დაკავშირებით სანიტარიულმა სამსახურმა რაიონულ სპეციალურ ექსპედიციებს უკვე მიმართა.

ივანე პრემსი.

თვალსაზიარი

(ამრეშილი გემრედიანი)

საერთოდ, პრეზიდენტ ბუშის საგანგებო დესპანის ჩამოსვლა ყველაზე თავისებურად გაიგო.

სახელისუფლებო ნაწილმა, სრულიად მართებულად, ეს ვიზიტი აღიქვა, როგორც თეთრი სახლის აღმინისტრაციის სურვილი, კეთილი ნება, დაეხმაროს ჩვენს ქვეყანას, მის ხელმძღვანელობას, შექმნილი პოლიტიკური კრიზისიდან გამოსვლაში.

ოპოზიციამ კი ამას მიიჩნევს ვაშინგტონის მიერ თბილისისთვის თითის დაქნევად, „უკანასკნელ გაფრთხილებად“. თურმე საქართველო „შუა საუკუნეების დესპოტური სახელისუფლო რეჟიმით ცხოვრობს და ამერიკისთვის ასეთ ქვეყანასთან ურთიერთობა, უბრალოდ, სამარცხენია“.

შეიძლება პოლიტიკური მოწინააღმდეგეების სიძულვილი თავისი გიბრმავადეს, მაგრამ ეგზომ? დიას, საქართველო დაგაკი, მშინერი, დარბეული, გაბარცული ქვეყანაა, ჯერ კიდევ ვერ ჩამოყალიბდა სახელმწიფოდ, მაგრამ იმის სათქმელად, რომ იგი „შუა საუკუნეების დესპოტური სახელმწიფოს რეჟიმით ცხოვრობს“, ენა არ უნდა მოგიბრუნდეს!

რაც შეეხება იმას, რომ „ასეთ ქვეყანასთან ურთიერთობა ამერიკისთვის, უბრალოდ, სამარცხენია“,

ეს არსებული რეალობის საგანგებოდ დაუნახაობაა. არ არის საჭირო ამერიკის შეერთებული შტატების იდეალიზება! განა ყველამ არ ვიცით, რომ „მთელ მსოფლიოში დემოკრატიის დროში მოფრიალდა“ ამერიკას ისეთ რეჟიმებთან პქონია მეგობრული ურთიერთობა, მართლაც „შუა საუკუნეების დესპოტურ სახელ-

მალე მავრები წავლენ...

მწიფოს“ რომ არ მოლანდებია. სხვათა შორის, სულ რაღაც ნახევარი საუკუნის წინათ აშშ პრეზიდენტი ეიმენჰაუერი ამერიკელთა მარიონეტის - ნიკარაგუას დიქტატორის ანასტასიოს პირველის შესახებ ამბობდა, „მე მას ძალზე კარგად ვიცნობ. იგი ნამდვილი ძაღლის შვილია, მაგრამ ჩვენი ძაღლის შვილია“.

ისე რომ, იდეალიზება საჭირო არ არის. ყველა სახელმწიფო თავისი ინტერესებით ცხოვრობს და თავისი ინტერესების შესაბამისად ირჯება სხვა სახელმწიფოებთან მიმართებაში და არა ვინმეს ლამაზი თვალუბრების ვინმეს „ლამაზი თვალუბრების“ იგი რაიმეს მაშინ გააკეთებს, თუ ეს „ლამაზი თვალუბრა“ მას ხელს აძლევს.

„დემოკრატიის დროში ფრიალი“ არაფერ შუაშია.

დღეს დიდი ლაპარაკია იმაზე, რომ ოპოზიციამ ვერ გაერთიანდა, ერთიანი ბლოკით ვერ გამოდის არჩევნებზე.

ეს უბრალო საკითხი არ არის. ოპოზიციამ ვერ გაერთიანდება, იმდენად განსხვავებულია იგი თავისი შინაარსითა და ამოცანებით.

დინარე, მათ შეიძლება ერთმანეთისკენ ნაბიჯებიც გადადგან, როგორც თბილისის საკრებულოში თავმჯდომარის არჩევის დროს მოხდა, როცა ლეიბორისტებმა მიხეილ სააკაშვილს დაუჭირეს მხარი.

ოპოზიციის გაერთიანებას ერთი ლიდერი სჭირდება, ისეთი კაცი, რომელიც ყველასთვის მისაღებია, ანუ ნაკლებად „თვალში ეკალი“ იქნება. ასეთ ლიდერად დღეს ბევრი ნინო ბურჯანაძეს მოიაზრებს. მაგრამ მას საკუთარი პოლიტიკური დასაყრდენი, პოლიტიკური ძალა, ანუ პარტია არ ჰყავს.

საქმე საქმეზე რომ მიდგეს, ამ მხრივ დიდი უპირატესობა აქვს მიხეილ სააკაშვილს, მაგრამ მის ლიდერობას არ აღიარებენ, იმიტომ, რომ იგი არა მხოლოდ ხელისუფლების, არამედ ოპოზიციისთვისაც „თვალში ეკალია“.

და ცალ-ცალკე მიდიან საარჩევნო ყუთებისკენ. მაგრამ რამდენი მათგანი, დღეს რომ ერთობ დაიმედებულია, ვერ გადალახავს 7-პროცენტის ბარიერს?!

მაგრამ იქნებ სწორედ ეს „ბუნებრივი შეჩვევა“, როცა თავიდან მოცილებენ იმ პარტიებსა და ლიდერებს, რომლებმაც თავიანთი გასაკეთებელი გააკეთეს და დროა „მაგრივით“ წაიღონ, აძლევს ხელს ჩვენი ოპოზიციის ელიტას?

ალექსი ასლანიშვილი.

ის ჩვენი ისტორიაა

XX საუკუნის 40-50-იან წლებში განხორციელებული რეპრესიებიდან უმძიმესი იყო მოსახლეობის იძულებითი გასახლება. იგი ატარებდა გლობალურ და ამავე დროს მასობრივ ხასიათს სსრ კავშირის მასშტაბით და არა მარტო ეროვნული ნიშნით ჩატარდა. მოსახლეობის იძულებითი გასახლება ყაზახეთში, შუა აზიის, ციმბირისა და შორეული აღმოსავლეთის რეგიონებში სსრ კავშირის ცენტრალურმა ხელისუფლებამ განახორციელა სახელმწიფოს უშიშროების უზრუნველყოფის მიზნით. თუმცა, გასახლებულთა შორიდან ამის რეალური საფუძველი არ არსებობდა. იგი განახორციელეს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროებმა. ჯერ კიდევ 1941 წლის აგვისტოში სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროში შეიქმნა სპეცგასახლების განყოფილება, სადაც დეკლარირებული მიზნების დეპარტამენტის ინსტრუქციები, წესები და მეთოდები. მოსახლეობის იძულებითი გასახლება ჩატარდა აუტონულ პრობლემა და ბარბაროსულ-ველური მეთოდებით, რის შედეგად უღანაშაულო ადამიანებმა უდიდესი განჯვა-წვალებები გადაიტანეს და მათი მნიშვნელოვანი ნაწილი დაიღუპა.

მოსახლეობის იძულებითი გასახლება დაიწყო სსრ კავშირში ფაშისტური გერმანიის თავდასხმის შემდეგ. 1941 წელს გააუქმეს გერმანელთა ავტონომიური რესპუბლიკა ვოლგისპირეთში და იმავე წლის შემოდგომისთვის ყაზახეთში, უზბეკეთში, ყირგიზეთსა და შორეულ აღმოსავლეთის მხარეში გასახლეს 446 ათასი გერმანელი, ხოლო 1942 წლის დამლევს მათი რიცხვი 1,2 მილიონამდე გაიზარდა. 1943-1944 წლებში ჩრდილო კავკასიიდან გასახლეს ყირაზიელები, ყალმუხები, ჩეჩენები, ინგუშები, ბალყარელები, ყაბარდოელები, ხოლო ყირიმიდან – თათრები. საქართველოდან გერმანელების იძულებითი გასახლების შესახებ სსრ კავშირის თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტმა დადგენილება მიიღო 1941 წლის 8 თებერვლის და იგი ჩატარდა 15 დღეში – 15-დან 30 თებერვლამდე. მოსახლეობის დეპორტაციისას უგულვლოყოფი იყო სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობა, იგი ჩატარდა სახელმწიფო ორგანოების დადგენილებების, ბრძანებების, განკარგულებების, პირადი მითითებების საფუძველზე და ა. შ.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში მოსახლეობის მუდმივი გასახლების შესახებ არც ერთი სიტყვა არ არის ნათქვამი. იქ ლაპარაკია დროებითი გასახლების შესახებ. კონკრეტულად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 34-ე მუხლში ნათქვამია: საქართველოდან ადამიანების გაძევება, ან იმ ადგილას ცხოვრების აკრძალვა ხდება დროებითი 1-დან 3-მდე, ანდა 3-დან 10 წლამდე ვადით სასამართლოს განაჩენით. მაგრამ სისხლის სამართლის კოდექსის ამ მოთხოვნას ყურადღებას არაღივებ აქვეყნდა. იგი დავიწყებას ეძლეოდა. 1941 წელს საქართველოდან ყაზახეთში გასახლეს 19186 გერმანელი, ანუ 5226 ოჯახი.

XX საუკუნის 40-იან წლებში მოსახლეობის იძულებითი აყრა-გასახლებას პერმანენტული ხასიათი ჰქონდა. ეს ავებდით პროცესი მიმდინარეობდა 1942, 1943, 1944, 1945, 1947, 1948-1949, 1950-1951 და 1952 წლებში. 1942 წელს, მაგალითად, მოქალაქეთა ერთ ნაწილს გაუხსნეს 20-30-იანი წლების გამოსვლებში აქტიური მონაწილეობა. ამ მოტივით ისინი 1942 წელს დააპატიმრეს და შორეულ ციმბირში გასახლეს, ხოლო 1943 წელს ასეთივე ბედი ერგოთ მათი ოჯახების მთლიან შემადგენლობას. იმავე 1943 წელს მშობლიური კერებიდან აპყარეს და ციმბირსა და შორეული აღმოსავლეთის

მხარეში გასახლეს ის ოჯახები, რომელთა წევრებმა თავი აარიდეს წითელ არმიამი სამსახურს.

1944 წლის გასახლება ძირითადად მოხდა ეროვნული ნიშნის მიხედვით. სსრ კავშირის თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის 1944 წლის 31 ივლისის დადგენილების საფუძველზე საქართველოდან გასახლეს თურქები, ქურთები, პეშინები და სხვა ეთნიკური ჯგუფები, რომლებიც კომპაქტურად ცხოვრობდნენ სსრ კავშირ-თურქეთის საზღვრისპირა რაიონებში. გასახლებას საფუძველად დაედო მათი პოლიტიკურად არასაიმედოება, თურქებთან ეროვნული კუთვნილება და სულიერი ნათესაობა.

თურქებს, ქურთებსა და პეშინებს ბრალად ედებოდათ ჯაშუშობა თურქეთის სასარგებლოდ და სსრ კავშირის წინააღმდეგ ძირგამომხრელი საქმიანობა. ეს დაუსაბუთებელი ბრალდება იყო, რაც ხელისუფლებამ ოფიციალურად აღიარა მოგვიანებით. ამავე დროს ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ თურ-

ნული კუთვნილება. საქმე ის არის, რომ თურქებზე გამოცხადებული მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი ქართველები იყვნენ. ოსმალეთისა და ციმბირის ბატონობის პერიოდში საგრძნობლად შეირყა მათი ეროვნული ცნობიერება. ამის გამო იყო, რომ ქართველების ნაწილი ეროვნული კუთვნილების მიხედვით თურქებზე აღიარებდა თავს.

დეპორტირების შემდეგ მთავრობის ორგანოებში დიდძალი თხოვნა-საჩივრები შედიოდა, სადაც ისინი გარკვევით აღნიშნავდნენ, რომ თურქებზე შეარყებულ მოსახლეობას არავითარი კავშირი არ აქვთ თურქ ეროვნებასთან. ეს საკითხი მთავრობის შესაბამის ორგანოებს და მეცნიერებსაც არ ჰქონდათ სათანადოდ გარკვეული. დეპორტირებულები თავიანთ განცხადებებში აღნიშნავდნენ, რომ თურქებზე იწოდებოდნენ 1936 წლამდე, ამის შემდეგ ამერბაიჯანელებს აკუთვნებდნენ, ხოლო გასახლებისას შეარყებულნი იყვნენ ისევ თურქებად.

მისია მრავალ ღონისძიებას ითვალისწინებდა.

მიუხედავად ამისა, 1944 წელს მოულოდნელად აჭარბდნენ, როგორც საქართველოს დანარჩენი რაიონებიდან, შუა აზიაში გასახლეს თურქები, ქურთები და პეშინები, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ 1964 წელს შედგენილი ცნობის მიხედვით მათი საერთო რაოდენობა 1764 ოჯახს შეადგენდა: თურქი – 668 ოჯახი, ქურთი – 792, პეშინი – 304 ოჯახი.

1944 წელს აჭარბდნენ დეპორტირებული მოსახლეობის დიდი ნაწილი ხელეჩაურის რაიონიდან (ყოფილი ბათუმის) იყო. ისინი კომპაქტურად სახლობდნენ კახაბრის დაბლობსა და მდინარე ჭოროხის მარცხენა ნაპირის მდებარე სოფლებში. 1944 წელს სოფელი გონიოდან გასახლეს 59 კომლი, ახალსოფლიდან – 9, მეჯინისწყლიდან – 117, კახაბრიდან – 138, ჭარნალიდან – 63, თხილნარიდან – 38, მახლობან – 120, მახინჯაურიდან – 47, შარაბიძეებსა და ხელეჩაურიდან – 31, ახალმენიდან – 26, წინსვლიდან – 17, ფერიდან – 15, სალიბაურიდან – 14, ჯოჯოლიდან – 13 კომლი და სხვა.

გასახლებულთა შორის იყვნენ ქართველებიც. თუმცა, მათი გასახლება მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებული არ ყოფილა. მაგალითად, 1944 წელს სოფელ გონიოდან, ურხიდან და ყოროლისთაიდან გასახლეს 5 ქართველი მოქალაქე.

ხულოს რაიონის სოფელ ქუთაურიდან ყირგიზეთის სსრ ჯამბულის რაიონში გასახლეს 2 ქართველი და ა. შ. იმავე 1944 წელს აჭარიდან გასახლეს ლამების 60 კომლი, რომლებიც ეროვნული კუთვნილების მიხედვით ქართველები არიან. მაგრამ მაშინ, როგორც ჩანს, თურქებს მიაკუთვნეს. ამის შესახებ მოსკოვში ლ. ბერიას სახელზე 1945 წლის 25 მარტს სპეციალური წერილი გააგზავნა საზოგადო მოღვაწემ მ. ვანილიძემ, რომელიც სახალხო კომისარს სპეცგასახლებიდან ლამების დაბრუნებას თხოვდა. მართლაც, ამის შემდეგ ყველა ლამი სამშობლოში დაბრუნდა. სხვათა შორის, ასეთივე ბედი ერგოთ ყირიში მცხოვრებ მცირე ეროვნების წარმომადგენლებს ყირაიბებს, რომლებიც აქედან გასახლეს მათთვის მიაყოლეს. ლ. ბერიას განკარგულებით მათ აღარ შეხებიათ დეპორტაცია.

თურქების, ქურთებისა და პეშინების გასახლებისთანავე საქართველოს ხელისუფლებამ სათანადო ღონისძიებები განახორციელა მოსახლეობისაგან დაცარიელებული გერციგორების შესავსებად. ამ სოფლებში მცირეწიანი რაიონებიდან ჩამოსახლეს ქართველი მოსახლეობის ერთი ნაწილი. ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე, ეს პროგრესული ღონისძიება იყო.

უცხოეთში გასახლება სახელმწიფო სამღვრისპირა სოფლებიდან სხვა ქვეყნებში განხორციელდა (აშშ, თურქეთი და სხვა). საქართველოში მათი დეპორტირებისას, როგორც შემოთ ითქვა, მიუღებელი იყო პოლიციურ-ბარბაროსული მეთოდები, ახალ საცხოვრებელ ადგილებში სპეცდარცხვამე აყვანა, პოლიციური მუდამხედველობის ქვეშ მოქცევა, მათი უძრავ-მოძრავი ქონების ჩამორთმევა და ხელისუფლების ადგილობრივ ორგანოებსა და კოლმეურნეობებზე გადაცემა, ფაქტობრივად, განიავება. ხელისუფლების მიერ საქვეყანოს გაუქმების შემდეგ დეპორტირებულებმა აჭარაში დაბრუნების სურვილი გამოთქვეს, რამდენიმე მოსახლემ არაფეხგაღებულად კედევად დაბრუნდა. მაგრამ აქ მათი მიღების საშუალება აღარ არსებობდა.

ოთარ თურმანიძე,
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.
ბათუმი.
(ბაზრამუშა მძნება).

შავბნელი 40-იანი და 50-იანი წლები

აჭარის მამალრიტმა

ქებს, ქურთებსა და პეშინებს აქვთ თავიანთი ისტორიული სამშობლო და მათთვის მისაღები და სასარგებლოც იყო საკუთარ ერებთან ერთად ცხოვრება. მაგრამ ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მიუღებელი იყო გასახლების ბარბაროსული წესები და მეთოდები.

ინსტრუქციის თანახმად, რომელიც სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, 1944 წლის 20 სექტემბერს დაამტკიცა, თურქების, ქურთებისა და პეშინების გასახლებისას ვინმეს მართ შედგებები არ ერცელდებოდა. ასახლებდნენ უკლებლივ ყველას, მათ შორის კომუნისტებს, დიდი სამამულო ომის მონაწილეებსა და ორდენოსნებს. გამონაკლისი ის იყო, რომ ამ ეთნიკური ჯგუფების ქალს იმ შემთხვევაში არ ასახლებდნენ, თუ ის გათხოვილი იყო სხვა ეროვნებაზე და ეს უკანასკნელი გადასახლებას არ ექვემდებარებოდა. თურქების, ქურთების, პეშინების და სხვა ეთნიკური ჯგუფების გასახლებისათვის მობილიზებული იყო საჭირო რაოდენობის სამხედრო და სპეცსამსახურების ნაწილები, გრანაპორები. დეპორტირებულ მოსახლეობას ატანდნენ მცირე რაოდენობის სურსათ-საბოვარებს და პირადი მოხმარების საგნებს, მთლიანად 500 კგ-მდე. პირუტყვი, სოფლის მეურნეობის პროდუქტები და სხვა უძრავ-მოძრავი ქონება აღრიცხვის შემდეგ გადაეცემოდა კოლმეურნეობებსა და ადგილობრივ საბჭოებს.

1944 წელს საქართველოდან შუა აზიაში, ძირითადად უზბეკეთში გასახლეს 19818 ოჯახი. სპეციალური გასახლება მოხდა საქართველოს 27 რაიონიდან და ქ. თბილისიდან. გასახლებულია ძირითადი კონგინგენი იყო სამცხე-ჯავახეთიდან. კონკრეტულად, აღიგნის რაიონიდან გასახლეს 5921 ოჯახი, ახალქალაქის – 5597, ასპინძის – 4532, ახალქალაქის – 769, ხოლო ბოგდანოვკის (ამჟამად ნინოწმინდა) რაიონიდან – 176 ოჯახი. სულ სამცხე-ჯავახეთიდან გასახლეს 16995 ოჯახი, რაც დეპორტირებულთა საერთო რიცხვის დაახლოებით 86 პროცენტს შეადგენდა.

გასახლებისას სამცხე-ჯავახეთში ცხოვრობდა 208116 სული, მათ შორის, ქართველი იყო 19734, სომეხი – 88047, თურქი – 87168, ქურთი – 3830, რუსი – 7929, უკრაინელი – 553, ბერძენი – 141, სხვა ეთნიკური ჯგუფისა – 764 სული. როგორც ვხედავთ, დეპორტირებული მოსახლეობის დიდი ნაწილი თურქებზე მოდიოდა. მაგრამ მაშინ გაურკვეველი დარჩა მათი ნამდვილი ეროვნული კუთვნილება.

სამწუხაროდ, საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლების ხელმძღვანელთა ნაწილი ხელს უწყობდა მათ გათათრებასა და გათურქებას. სხვათა შორის, მესხების კოლექტიურ განცხადებას, რომელიც შევიდა საქართველოს განათლების კომისარიატში და მოითხოვდნენ ქართული სკოლების გახსნას, ადევს მართამ ორასხლავილის რეზოლუცია, თქვენ თათრები ხართ და ამერბაიჯანულად უნდა ისწავლოთ. საბჭოთა ხელისუფლებამ სამცხე-ჯავახეთში აგზავნიდა ამერბაიჯანულ პარტიულ მუშაკებს და მასწავლებლებს... მოვლესაც კი, ვიდრე მთლიანად არ გაათურქეს მამამლიანი მოსახლეობა და 1944 წელს თავი არ უკრეს შუა აზიაში.

საშკაპ განხილვას მოითხოვს აჭარიდან 1944 წელს დეპორტირებული მოსახლეობის საკითხი. სამცხე-ჯავახეთისაგან განსხვავებით, ამ რეგიონში ეროვნული კუთვნილების მიხედვით საჭვეო და გაორებული მოსახლეობა არ შეიმჩნეოდა. ყველა მათგანის ეროვნული კუთვნილება გარკვეული და დამუკტებული იყო. ამ თემაზე აჭარის დეპორტირებული მოსახლეობის მიმართ სხვადასხვა თითქმის არ ყოფილა. გასახლების წესები და მეთოდები იგივე იყო, რაც მთლიანად საქართველოში და საერთოდ სსრ კავშირში.

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ, აჭარაში თურქები, ქურთები და პეშინები ოსმალთა ბატონობის პერიოდში დასახლდნენ. ისინი კომპაქტურად სახლობდნენ ბათუმისა (ამჟამად ხელეჩაური) და ქობულეთის რაიონებში. ქალაქად და აჭარის დანარჩენ რაიონებში თურქები, ქურთები და პეშინები სპონტანურად სახლობდნენ. მხოლოდ მოგვიანდელ სოფლებში იყო თითო-ოროლა ოჯახი. თურქებისაგან განსხვავებით ქურთები არ ითვლებოდნენ სოფლის სამოგადობის წევრებად და ისინი პეშინებთან ერთად ძირითადდ მომთაბარე ცხოვრებას ეწეოდნენ მათი მთავარი საქმიანობა მესაქონლეობა იყო.

აჭარის გასახლების შემდეგ ხელისუფლება ქურთებისა და პეშინების ბინადრ ცხოვრებაზე გადავიანს შეეცადა. საამისოდ მათ ნაწილს მიწის ნაკვეთებიც გამოუყვეს სახლების ასაგებად. 1939 წელს საქართველოს კ (ბ) საოლქო კომიტეტმა და ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატმა საბჭო სპეციალური კომისია შექმნა ქურთებისა და პეშინების საყოფაცხოვრებო პრობლემის გაუმჯობესების მიზნით. ამ მიმართულებით კო-

მსოფლიო შტრიხებში რეკორდსმენი ყლვაშები

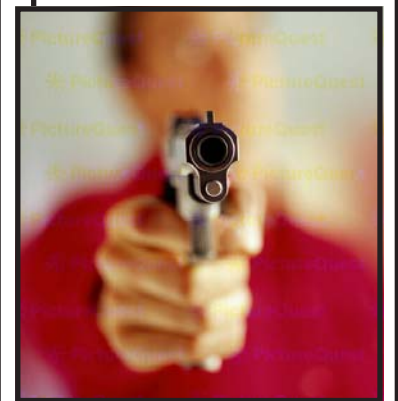
ულმამში, ალბათ გახსოვთ, ერთ დროს კაცობის, სინდის-ნამუსის დამადასტურებელი იყო, ახლა კი ის მოგზაოგ შემოსავლის წყაროდ გაუხდა. აი, თუნდაც 62 წლის თურქი მუჰამედ რაშიდი. მას 10 წელია, უღვაში არ გაუპარსავს და ახლა მისი სიგრძე 1,6 მეტრია.

უღვაშები ახლა მისთვის მარტო შემოსავლის წყარო როდია, მათი მეშვეობით მან მთელი მსოფლიო შემოიარა. ახლა იგი ბეირუთში ჩავიდა. რათა ფული და-აგროვოს, ის ყველას სთავაზობს მასთან სურათის გადაღებას ძალზე მომიერ ფასად – 5 დოლარად. მუჰამედს უღვაშები დაწული და სპეციალური სითხით აქვს დამუშავებული, რათა არ ჩამოვარდეს და თითქმის პორციონტული მდგომარეობა უჭიროს, მათ ქუღზე იმარტებს.

ჯალათის ადვილი ვაკანცყურია

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ჯერ კიდევ ყველგან როდია გაუქმებული სიკვდილით დასჯა. მაგალითად, იუგოს შტატში გრადიციული ელექტრონული სკამისა და გამის კამერის გარდა, უმაღლესი სასჯელისთვის შემოღებულია „ბლგერბანკიული დასჯა“ – დასჯრება.

რიგუალის თანახმად, რაც ამ შტატშია დაბკვიდრებული, განა-

მენი უნდა ადასრულოს ოთხმა ჯალათმა. მათი ძებნა მას შემდეგ დაიწყო, როცა შტატის მოსამართლეებმა ორ ბოროტმოქმედს სიკვდილით დასჯა მიუსაჯა, მათ კი დახვრება აუკითხნენ. მიუხედავად ხანგრძლივი ძიებისა, ჯერჯერობით ოთხიდან მხოლოდ ორი ვაკანსია შეივსო.

აჯიპყრი ელვა

სწორედ რომ მესხს დაეცმას ჰგავს გაივანის წენ კუნის სახელობის უნივერსიტეტის სწავლულთა აღმოჩენა. მათ სან ცონ სის ხელმძღვანელობით ელვის ახალი სახეობა აღმოაჩინეს. მათ მივი მიგნებულა ელვა დრუბლეიდან შემოდან ქვემოთ კი არ ურცვამს, არამედ პირიქით, დრუბლეიდან შემოთ, აგმოსფეროსა და იონოსფეროში. ელვას დაგოგვილი ფორმა აქვს და გამოირჩევა განსაკუთრებული მომებით: ის სიმადლეში 95 კილომეტრამდე აღწევს, ხოლო თავად მისი სიგრძე 80 კილომეტრამდეა. თუმც ასეთი ელვის აღმოჩენა შეუარაღებელი თვალთ იოლი როდია, მისი გაელვების დრო წამზე ნაკლებია, თანაც ძალზე დაბალი სისხირის რადიოგამოსხივება ახლავს.

ექსპერტების აზრით, უხვევლო ელვით გამოწვეულ რადიოტალღებს შეუძლია კავშირგაბმულობის სისტემისათვის სერიოზული დაბრკოლების შექმნა.

ვიზონათ ღირსეულ მიოცასაუკუნელს

მზიანი გულის უკვდავება

სიბლი - პირთენული, სიბლი - მწერლოური

ჩამოწმარე კითხვები და აუგანე-ჩვენი რედაქცია - გაზეთ „ეკრანის ამბებისა“ - პირველ სართულზე, იქვე, ლიფტთან ორ ოთახში იყო შეუქუელი...

ჩვენს შემთხვევაში „ნიანგი“ განთავსებულიყო. უმარამხარი გირაყით გამოდიოდა „ნიანგი“ და აბაში, რა თქმა უნდა, მისი მთავარი რედაქტორის, უკვე საქვეყნოდ განთქმული მწერლის ნოდარ დუმბაძის „ლომის წილი“ იყო.

საახალწლო ნომერს ვამზადებდით და, გაზეთი რომ სამეიომ გაშალულიყო, დიმილი და სადღესასწაულო ელფერი არ დაჰკლებოდა, ცნობილ მწერლებს მივმართეთ კითხვებით და მათ შორის ნოდარ დუმბაძეც ავირჩიეთ.

აუგანე კითხვები. „ლომმა“ წარმადგინა, ჩემმა მაურ ბოლქვაძემ - „ნიანგის“ პასუხისმგებელმა მდივანმა, უნივერსიტეტელმა უფროსმა მეგობარმა.

ესაო, ჩვენი ვილია არისო, „ეკრანის ამბების“ მუშაობსო, ლექსებს წერს და თან მხატვრულად კითხულობსო... ინტერვიუ უნდა შენგანო...

წამოღდა ნოდარი, ერთიანად გაბარულმა ხელი ძველი ნაცნობივით ჩამომართვა:

- ვიცო, მაურ, ვიცნობ ვილენს,

ვაქა ჰანიშელი ხშირად ახსენებს... შენ ის გირჩევიან, კარადა გამოალო და კონიაკი დაღვა აგერ... დავლოცოთ ჩვენი პირისპირ შეხვედრა... აბა, მანახე ერთი, რა კითხვები გაქვს...

გადავეცი თაბახის ფურცელი, ხვალ ქალბატონ სონიასთან (მდივან-მემანქანისთან) მიდი, პასუხაცემული დაგხვდება კითხვები და გამართვიო.

მერე ჰქიპც მივეჯახუნეთ, მე გაფთამამდი და მისი სტუდენტობისდროინდელი ლექსი ვთქვი შეპირად: „შენ თბილისი კი არაა, ჩემო კარგო, ეგ მაკვირებს, ნაკვრის თვალი რად არ გქვია“...

აი, 36 წლისწინანდელი ის კითხვა-პასუხი, გაზეთ „ეკრანის ამბების“ საახალწლო ნომერში რომ დაიბეჭდა:

- როდის მიდის მწერალი ფილმის სანახავად?

- როდესაც სცენარის დაწერას აპირებს ან სცენარი მისია.

- რომელი კინომსახიობი მოგწონთ?

- დოლო აბაშიძე.

- თქვენს რომელ მეგობარ მწერალს აქვს მადრეკილება კინომსახიობობისკენ და რატომ?

- მერაბ ელიაშვილი. ხასიათით ისევე ბავშვია და კინოშიც მეტი თამაშის საშუალება აქვს.

- რომელი ნაწარმოებია ეკრანიზაციას ისურვებდით?

- „მზიანი ღამისას“.

- ემთხვევა თუ არა თქვენი აზრი ფილმის შესახებ თქვენი მეუღლის აზრს?

- ხანდახან.

- რომელმა ფილმმა იმოქმედა დადებითად ან უარყოფითად თქვენს შეილებაზე?

- დადებითად „ცისკარამ“, უარყოფითად - „ტკბილი ცხოვრება“.

- რომელი ფილმის ნახვის დროს დაგიგოვებიათ ღარბაში სეანსის დამთავრებამდე?

- ძალიან ხშირად, განსაკუთრებით ახალგაზრდობაში, როდესაც სხვის ადგილზე ვიჯექი ან, საერთოდ, უბილეთოდ ვიყავი. რა თქმა უნდა, ძალით მატოვებინებდნენ, ნებაყოფლობით ეს არასდროს ჩამიდენია.

- რომელი ფილმი გიბრძოდა და ინახავთ თქვენში?

- მურიკელაში „მე, ბებია, ილიკო და ილარიონიდან“.

... ხშირად ვხვდებოდით, - ხან „მარია ვოსტოკას“ შენობის შესასვლელთან, ხან ლიფტთან, ხან „ნიანგის“ რედაქციაში, როგორც - ჩვენი თანაც ჩამოდიოდა...

უშუალოდ, გულწრფელობა, თავმდაბლობა დაპყვებოდა, თუმცა ის უკვე შემოქმედებითი მწვერვალისკენ წასულიყო, მისი მურიკელა, მისი სოსოია და სხვები და სხვები უკვე სცენიდან და ეკრანიდან აგყვებოდნენ მილიონობით მაყურებელს... მათი მხატვარი კი იგივე დარჩენილიყო - ალალმართალი დიმილი, სწორპოვარი იუმორით, მეგობრული საღამო-ქალბაში...

არ შეეცლია იგი მამინაც, მთლად „დიდი კაცი“ რომ გახდა, საქართველოს მწერალთა კავშირის ხელმძღვანელობა რომ ჩააბარეს...

უკვე რესპუბლიკის უმთავრეს გაზეთში ვმუშაობ: „ბატონო ნოდარ, მოსკოვის დიდი თეატრი ჩამოიღეს მეგ და, ერთი-ორი სიგყვით მიესალმეთ რუს მეგობრებს“... „ე ბიჭო,

ვილენა, მიშველე რამე, გაწამაწიაში ვარ, დაწერე შენ თვითონ მისალმება (დიდებული თეატრია) და მოაწერე ჩემი გვარი, გენლობი“...

ასე - რამდენჯერ... ჰუმორიკ მწერალს დრო კი არ მიჰკარგავს, პირიქით - ახალი კუთხით წარმოუჩენს თაობებს. რაოდენ სასიამოვნოა, რომ ნოდარ დუმბაძის განუყოფელი პროზა დღევანდელ ახალგაზრდობასაც აწვევს სულიერ საზრდოს.

დღეს კი იგი 75 წლისა იქნებოდა - უბრალო, დიმილიან „გურულ ბიჭად“ დარჩენილი დიდი ქართველი მწერალი...

მის ხალას ნიჭსა და უნარს, უბრალოებასა და კაცურ-კაცობას სიცოცხლეშივე აღიარებდნენ მისი უახლოესი ქართველი მეგობრები - მწერლები, კრიტიკოსები... მას სიყვარულსა და პატივისცემას არ აკლებდნენ უკიდურეს ყოფილ საბჭოთა კავშირში მცხოვრები მხატვრული სიგყვის ოსტატები, მას ლექსებს უძღვნიდნენ ცნობილი პოეტები...

ერთ დღეს ეს ყოველივე შეკრიბა მწერლის ძვირფასმა მეუღლემ, ქალბატონმა ნანული დუმბაძემ და გამოსცა წიგნი სათაურით „მზიანი გულის მწერალი“.

წიგნი შედარებითაა გაცოცხლებული ნოდარ დუმბაძის ძვირფასი სახე. პოდა, ჩვენი გაზეთის რედაქციაში სწორედ ამ წიგნიდან შეარჩია რამდენიმე თვალსაჩინო მწერლის ნაამრევი დიდ ქართველ მეოცესაუკუნეულზე, რომლის შემოქმედებას ოცდამეერთე საუკუნეც ვერას დააკლებს.

ვილინ ბარდალიევილი.

1985 წლის 12 ივლისი.

ჯანსუღ ჩარკვიანი

ყველანი სიბჭილის ფილმები ბარტი

ღრმ უნდა განვლო, დღე უნდა დავიწყებას მივცეს რომ მოიგონო, მე რა მოვიგონო? ნოდარ დუმბაძე გუშინ წაიდა ჩვენგან, აგერ, ახლახანს. ასე მგონია, რასაც ვიგყვი, მოწმედ დამიდგება და იტყვის: „კი, ძამა, მასე იყო“. ასე, რომ მიჭირს, მიჭირს ცოცხალ კაცზე მოგონებების წერა, მაგრამ ისევე ჩემს თავს ვაბრალავ: - ჰირისუფალი ასე ფიქრობს, ვაითუ ყველაფერი გადაავიწყდეთ, დრო აღარ დარჩეთ, თავი ვაღარ მოაბან, წიგნიც ვერ გამოსცენ. ადამიანები ხომ ძალე ივიწყებენ გარდაცვლილებს. ადამიანებს ხომ თავი უკვდავი ჰგონიათ, ის კი არ იყიან, ყველანი რომ

იმ დალოცვილი დედის, სიკვდილის შვილები ვართ...

ამ თოთხმეტი წლის წინათ, და-მიძახეს და მიტხრეს, საბუთები გაამზადე იუგოსლავიაში წასასვლელად, დიდად გავიხარე, თოთხმეტი წლის წინათ იუგოსლავიაში წასვლა რამეს ნიშნავდა ახალგაზრდა კაცისთვის. ახალგაზრდებს უფრო უნგრეთსა და პოლონეთში უშვებდნენ. მეც ავდექი და გავამზადე საბუთები. დაინიშნა წასვლის დღე...

ხუთი დღის შემდეგ რომ მოსკოვს უნდა გაფრინდე იუგოსლავიაში წასასვლელად, დღეს გავიფიქ, ნოდარს ინფარქტი დამართნია. გულს შემო-

მეყარა, გავეჩნდი ბატონ ნოდარ ყიფშიძესთან, კონსტიტუციის ქუჩაზე (მამინ იქ იყო საავადმყოფო), ველაპარაკე ბატონ ექიმს, რა იქნება, როგორ იქნება-მეთქი და იმანაც ჯიუტად მიპასუხა: ჯერ ვერაფერს ვეცყვი, საქმე სერიოზულია, ინფარქტი ბოლომდე კიდევ არ ჩამოყალიბებულა, ვერც გადაარჩენამე ასე უკვე ვერაფერს ვეცყვი, ამას სულ ცოტა 7-8 დღე მაინც უნდა, რომ გამოძირეს და მოგეცეს ორგანიზმმა ბრძოლის საშუალება.

წამოვედი დაღონებული, ვიფიქრე გზაზე და გზაზევე გადავწყვიტე, ჩემი იუგოსლავიაში წასვლა არ იქნებოდა მშობა და კაიკაცობა. დემრთმა ნუ ქნას, მაგრამ ნოდარს რომ რამე დამართოს და მე დროსაგარებლად ვიყო, მთელი სიცოცხლე უნდა გამიმწარდეს, უნდა დაეჩრქე, ვთქვი და რაღა თქმა უნდა, დაერჩი.

მივდიოდით ყოველდღე, ხანდახან, დღეში სამჯერ, უკეთესობა არ ემჩნეოდა.

მეშვიდე დღეს, მართლაც, მოიკეთა. მე თავთან ვეჯექი, უკვე გამოერკვა, გონს მოვიდა და გაოცებულმა და თვალბინებულმა მიტხრა: ჯანსუღა, ბიჭო, მე შენ წასული მეგონე და აქანა ხარ?!

მე, გახარებულმა და ამავე დროს გაბრალებულმა, ვუპასუხე: ნოდარა, მეც წასული მეგონე, მარა აქა ხართქვა. გაიღიმა, ისე გაიღიმა, მივხვდი, რომ გადარჩა.

ჩვენი ყოველთვის ერთად ვიყავით, ყოველდღე, ყველგან, თქვენ წარმოიდგინეთ, შეხვედრებსაც, ხშირად, ორ-

თავს ერთად გვიწყობდნენ, წვეულებებზე ერთად გვეპატიებოდნენ. ერთ სუფრაზე ერთად გვაღვებდნენ და უკვებ ნოდარმა გადმომილაპარაკა: ამგენს ჩვენ ლომონოსოვი და ლავუაშიევი ვგონივართო.

* * *

ნოდარ დუმბაძემ მამინ „ნიანგის“ რედაქტორი იყო, საკუთარი მანქანა ჰყავდა და საჭესთანაც თვითონ იჯდა. მანქანაში ვისხვდი ნოდარი, მე და მაურ ბოლქვაძე. ერთმა ინსპექტორმა გავაჩერა, ნოდარი არ გადმოსულა მანქანიდან, არადა, ინსპექტორი ნოდართან არ მივიდა, ასე ვიდექით კარგა ხანს, მერე ნოდარმა გასძახა, ძამა, ან შენ მოდი და ფული წაიღე, ან მე მოვალ და ფული მომიცეო.

* * *

ნოდარ დუმბაძემ დეპუტატობის კანდიდატად ცაგერის რაიონიდან, ორდილიდან წამოაყენეს. მიხოვა, ე ბიჭო, კაცს არ ვიცნობ ლეჩხუმში, შენი მხარეა, წამომყვი და სიგყვა მიიხარო, მხარი დამიჭირეო. წავედით, გაიხარეს ლეჩხუმელებმა, გადაყვენი სტუმარს. სიგყვა მომეცა, შევდექი კათედრაზე და ასე დავიწყე: ლეჩხუმელებო, ჩემებურებო, სადმე რომ სამართალი იყოს, თქვენი დეპუტატი მე უნდა ვიყო, მაგრამ ცეკაში ლეჩხუმე და ლანჩხუთი აერიათ ერთმანეთში-მეთქი. აგყდა სიცილი, ხარხარა, ბოლოს, მოგესხენებათ. პუკალზე შემწვარმა კალმახებმა დაგვასერიოზულეს.

* * *

ლენინშიდანი ხონროს წავედით, თავის მოწონება უნდოდა ნოდარს დედულეთში, იქ დეიდა ეგულეობდა, უფრო სწორედ დედის ბიძაშვილი. მივყავანა ერთ მშვენიერ ოლა-სახლში, ბახგაძეთთან. ჯერ ნოდარი გადავიდა, შევიდა კონიდარით აბიბინებულ ეზოში, ქალი გამოეგება კდემამოსილებითა და იმერული თავებით, შორიდან ისე გამოჩნდა, რომ

რეზო ამაშუკელი

მე გენდობოდი შენს ბავშვურ სიცილს...

ვარ მივეგებე განაწუნულს წაუღეს — უხატნიდა კარებს სიკვდილის შიში. და ცოდვით მაძღარ სულსა და სსუელს უანვევდი გვემას, დარღსა და შიშილს.

მოახლოებულ ხიბურის განცდამ მეც მასწავ რასა მხამგარეული. და გულის კოუზი თანდათან გაცვდა ხან შინაურით, ხან გარეულით...

მე ვარ გიგლოვი, ვარ ვიამარსული, ვარ გადმოფრინე ნოსები ბანებს, და, აბა, უკვე დიდგა ზაფხული და გაურია ზაურანი მწვანეს.

ასეა, როცა მოკვდება კაცი ვეწვდა თავთავის განაწირს უკვლის, დაწვულ ზაფხულს დროადრო აწვიმს, რომ ვეავიღებმა მოითქვან სული!

და მიინდ მინდა გავრდოვს იმის, აწ უკვე სვედით ნაჯური ფინის, რომ ვიწოგავდი შენს ხათის დიმილს, მე ვენდობოდი შენს ბავშვურ სიცილს.

მერე წასვდა, მერე გათავდა რაღაც და სიტყვა გახდა უძღვრი, ანთუბულ ხანთლით დგახარ ზაფხურთან, და ახტვლონის ტემის ჩურჩული.

ეს ვერეს წვალი მარადის იაღის და მარად სვეების ცრემლით მღტობული.

— გილოცავ, მამო, ამ თოთხმეტე იულისს! ეს იუოს ჩემი ხამადლობელი.

1985 წლის 12 ივლისი.

მზიანი მზაუზუნაქოსთან პრთაღ.

იხ. მ-5 გვ.

ვიზონათ ღირსეულ მიოცასაუკუნელს

ნოდარ დუმბაძე...

(მეორე გვერდიდან)

მილიციელმა აათვალიერა, ჩაათვალიერა და უთხრა: „ჩიგალ ვამ „შაკონ ვერნოსტი“, რად პაზნაკო-მიტსა“, წიგნაკი დაუბრუნა, ხელით სალაში აუღო და ქუსლი ქულს მი-არტყა.

* * *

მწერალმა კავშირიდან, პირდაპირ საგურამოში წავედით მე, ნოდარი და გრისგანი, - ნოდარის მძღოლი. ავიკელით მანქანა, ამდენი ერთად არასოდეს გვიხუმრია, ლექსებს ვთხზავდით, უფრო სწორად, „ფუნაგორიებს“ - გაგრძელებით, მე ვიკვლიდი ორ სტრიქონს და ის გააგრძელებდა, შემდეგ ის დაიწყო და მე ვაგრძელებდი. ეს იყო მახვილსიგვარი ვაობის ფიქრული. გრისგანი წყნარი კაცია, მაგრამ ისიც კი გამოვიყვანეთ მღვთმარობიდან, იგულებოდა სიცილით. მივეახლოვდი წინამურს, სწორედ იმ ობელისკს, სადაც ქართველმა ხალხმა სირსხვილი ჭაბა, მივეახლოვდი თუ არა, მე მივსწვდი ნოდარს და თავი ჩავაღუნე, არიქა, დაიძალე, თორემ გესვრიან-მეთქი... მხევეწა მერე, ჯანსუღია შავო, არ მოყვებ ამ ამბავს და ხვალ ათკაციან პურ-მარილს ვეისრულო საგურამოში.

* * *

ქუთაისიდან ჩოხბაგურისაკენ მივდივართ, კარგ ხასიათზე ვართ ბიჭები, მარა ხასიათი რას შევლის საქმეს, მშვიდები ვართ, ნოდარი ჩოხბაგურში, მის სოფელში დუმბაძეებთან ილიკოს ნახვას გვიპირ-

პარკო კალაპოსთან ერთად.

მასთან ჭილიძე

ნახევარ სიცოცხლეს სიკვდილი ობიჯნა

ყველაზე სევდიანი მხევედრა უნდა გავისხენო. ეს იყო 1984 წლის ივლისისა თუ აგვისტოსი. წავესიში ვიყავი. ერთ დღეს ბავშვებს ხათრი ვერ გავუტეხე და კოჯორში წავიყვანე. მალე მოებრუნდით. ებოში რომ შემოვედი, მანქანა დაინახე. ვიყანი, ვისიც იყო; ვიფიქრე, რაღაც საქმეზე კაცი გამოუგზავნიან-მეთქი. რას ვიფიქრებდი, თვითონ თუ იქნებოდა - იმ დროს უკვე ვერ იყო კარგად, ამ სიმალეზე ამოვსვლა არ შეიძლებოდა მისთვის. ჩემდა გასაკვირად, ვხედავ, აივანზე მის ჩვენებთან და საუბრობს. იგი ჩემს ოჯახში ყველაზე ახალისი დალიან ახლოზელი და საყვარელი იყო. ამსიმაღლეზე რამ ამოვიყვანა-მეთქი, უნდა მეთქვა. მგონი ვუთხარი კიდევ, მაგრამ მან დამასწრო. „რამოდენები დამრდილან, ბატონო ვახტანგ...“ ბაღში ხეებზე მიმითითა. უკვე კარგა ხანია, აქ აღარ ყოფილა... „და ესენიც რამოდენები დამრდილან“, - ახლა ჩემს შვილშვილებს მოხვია ხელი. სახლში საუბრე უკვე მოეშალა, დაესხვიდით. ამჟამად გეყოფილა, რომ ძალიან ცუდად იყო. სახეზე ფერი აღარ ედო, სუნთქვა უჭირდა... მაგრამ თვალები, მისი ლამაზი თვალები კვლავ იმ კეთილ ღიმილს ასხივებდა. თავად უჭირდა, და შენ გამშვილებდა ამ ღიმილით, შენ გიადვილებდა სუნთქვას და ცხოვრებას. ხუმრობით მტყუროდა ხოლმე - ალერგიამ რომ შეგაწუხოს, ბატონო ვახტანგ, ან მოდი ჩემთან, ან დამირეკე, რომ ხედავ, ხელად კარგად ხდები. თვითონ კი ხუმრობდა, მაგრამ, საოცარია, ეს მართლა ასე იყო.

* * *

ვიღასამ სცადა ნოდარის გაკრიტიკება, სცადა, ვერ კი შეასრულა. ნოდარმა მაინც მოიწყინა, მოიწყინა და მე გამანდო, ჯანსუღია, ძაბა, რა უნდა იმ კაცს ჩემგან, ხომ არ იცით. ჩვენში დარჩეს და, ნოდარი ბოლო წლებში, როცა ავადმყოფობა მოეძალა, ყველაფერს განიცდიდა და ყველაფერზე ეჭვს გამოთქვამდა. მე შევატყვე, რომ ძალიან ნაწყენი იყო და უმაღ ვუბასხუე: ნოდარა, ახლა შენ შენით თუ შეიჭამ ფხებებს, თვარა ვერაფერ ვერ მოგჭამს-მეთქი. პო, რა გაუხარდა.

ერეკა... მინდა ვიფიქრო, რომ მას ჩემთან ამოსვლა მოუნდა. იგი, რაღაც თქმა უნდა, გრძნობდა მოახლოებულ დასასრულს და დილით რომ გაიღვიძა, იქნებ რაღაც გაახსენდა ჩვენი ურთიერთობიდან, ისეთი რამ, რომ თავისი კეთილი მეგობრის ნახვა მოუნდა... მე მინდა, ასე ვიფიქრო, ასე დავეჯერო...

ძალიან დიდხანს არ დარჩენილა. ყველა გულში ჩავვიკრა - მისეუროდ, ძველებურად და წავიდა. სუფრასთან, როცა მარტო მომიხელთა, მითხრა - არა გულის ასახელებლად, არა სენტიმენტალურად, არა წუწუნით არა სინანულით - უბრალოდ თქვა, ჩვეულებრივ რამეს რომ ეტყვიან კაცს: მე მალე მოვეკვები... ასეთი რამ პირველად გავიგონე მისგან, საუბედუროდ, ამას ყველა ვგრძნობდით, მაგრამ მანვე რომ მითხრა, დავიბენი, რაღაცის თქმა მოვიხლოვ, თავად არ ვიცი, რისი... გამიცინა და გაჩუმდა, ხელზე ხელი დამაძლო.

ამის შემდეგ მალე საავადმყოფოში დაწვა. არ მიყვარს საავადმყოფო. არ ვიცი, ქვეყნობიერად საკუთარ თავს ვიბრალდებ თუ ავადმყოფს, მაგრამ რატომღაც ასე მგონია, ადამიანს არასოდეს არ სიამოვნებს, იქ რომ ნახულობ. იმ დღეს მაინც მივედი. დავაკაკუნე, შევაღე კარი და ერთბაშად შევეცი, რაღაც მოვიბოდიშე და გამობრუნება ვცაღე. კონსილიუმი პქრონდა - რამდენიმე გამორჩენილი ქვიში იყო და ვიღაცას კიდევ ელოდნენ, მგონი მოსკოვიდან ჩამოსულ ქვიშს. ამიგომ შევწუხდი, უდროოდ დროს მოველო-მეთქი. ნოდარს ჩვეულებრივად ეცვა და ლოგინზე იჯდა, რომ დამინახა, ერთბაშად თვალები გაუბრწყინდა და აღარ გამომიშვა, მოლოდინი, დამიძახა, ლოგინიდან წამოდგა და ჩემკენ წამოვიდა,

ხელი ჩამავლო. მე დავიბენი. რაღაცას ვლულულულებდი - თან ბოდიშს ვიხდიდი და თან ექიმებს, რომელთაგან უმეგესობა ჩემი ნაცნობი იყო, ალერგიკალი, მალევე წავალ-მეთქი. ერთმა საკმაოდ მკვახელ მითხრა - თქვენა გგონიათ, პაციენს სცემთ ამით, და აწუხებთ კი. ყველა რომ ასე ცოცხალი ხნით შემოვიდეს...

მაგრამ ნოდარმა აღარ აცალა, ხელი მომიკიდა და თავისი მეგობრულად შესუბუბული ღიმილით ძალიან წამითრია აივანის კარისაკენ. პალატას, ებოს მხარეს, გრძელი აივანი ერტყა, იქ სკამები იდგა, უკვე ჩრდილი იყო და იქ დამსვა.

ახლა კიდევ უფრო ცუდად იყო - სკამზე ძლივს იჯდა, სუნთქვა უჭირდა, ლაპარაკიც... და მაინც მელაპარაკებოდა - მიმიღე, სვენებ-სვენებით, მაგრამ იმ დაუვიწყარი კეთილი და ალერსიანი ღიმილით. რაღაც თქმა უნდა, მსიამოვნებდა, ასე რომ გავხარდა ჩემი ნახვა, რომ თავიდან აღარ მიშორებდა. მაგრამ ექიმები პალატაში დარჩნენ და ცალი თვალით იქითკენ ვიყურებოდი, ვწუხდი, ვეღარ მომეხსენა. ნოდარი ამას გრძნობდა და აქეთ მამშვიდებდა - ყურადღებას ნუ მიაქცევო, არა უშავს, დაიცდიანო, თითქოს გამოუცხრები თქვა ეს, რაღაცნაირი პროტესტი. მერე გავიგე ამის მიზეზი. კაცა ხანი გავიდა ასე, თითქმის ნახევარი საათი, ბოლოს, პალატის ექიმი გამოვიდა და მკაცრად მაგრძნობინა, რომ ჩემი წასვლის დრო დიდი ხანია დადგა. ძლივს დავაღვი თავი ნოდარის ხელში. ნაღველიანად გამომყოფა თვალი. მაშინ არ ვიციდი, რომ ეს უკანასკნელი ნახვა იყო მისი.

პალატიდან რომ გამოვიდი, ნაცნობი ექიმი წამომეწვია და მან ამის-სნა ყველაფერი. თურმე გულის სტიმულიზაციის შესთავაზეს და ნოდარმა კატეგორიულ უარი უთხრა. ეს ნახევარი სიცოცხლე იქნებოდა, ნახევარი სიცოცხლე კი მისთვის არ არსებობდა, სიკვდილი ერჩევნა.

ეს იყო მისი უკანასკნელი მკაცრი გამოცდა, და ამ გამოცდასაც გაუძლო, აქვე გაიმარჯვა.

გიორგი ტოვსტონოვოვი

მშობლიური მიწის სურნელი

არსებობს ისეთი რამ, რასაც არაფერი აღარ ემეფება... როცა ამ ქვეყნიდან მიდის შენთვის ძვირფასი ადამიანი, უნებურად დაფიქრდები ხოლმე - რატომ მქონდა ასეთი ხანმოკლე ურთიერთობა ამ ადამიანთან, რატომ ვხვდებოდი ასე იშვიათად? ამ შეკითხვაზე პასუხი არ არსებობს. მაგრამ როცა ნოდარ დუმბაძეზე ვფიქრობ, ვერ წარმომიდგენია, რომ იგი აღარ არის. ძალიან ადრე წავიდა, ძალზე ადრე აღმოჩნდა მისი ნათელი შემოქმედებითი გზა. კიდევ რამდენის თქმა შეუძლო ადამიანებისთვის. მისი შემოქმედებითი სამყარო, ჩემთვის მღაპრული სამყაროა. გამოკვეთილი ხასიათები, განუმეორებელი იუმორი, ლირიულობა, პოეტურობა, ვფიქრობ, ამოუწურავია მწერლის მრავალფეროვან შემოქმედებაში. მისი შთაბეჭდილებები წყარო მშობლიური ხალხის ცხოვრება იყო. ნოდარ დუმბაძე - ქართველია და იგი საქართველოზე წერდა, წერდა მხოლოდ იმაზე, რაც კარგად იცოდა, მაგრამ მას კითხულობდნენ, კითხულობენ და კიდევ დიდხანს წაიკითხავენ ჩვენს უზარმაზარ პლანეტაზე, ყველა ქვეყანაში, ყველა ქალაქში, ყველა ეროვნების ადამიანები.

დაშლილი პოეზიითა და ამალელებული ცხოვრებისეული სიმართლით.

ამ ნაწარმოებს ქართული მიწის სურნელი ჰქონდა. საოცარი სიყვარულით იყო გაკლენითი და - აღსავსე მოწოდებით: იგრძნო ერთგული მეგობრობის, სიყვარულის, სამშობლოს ფასი. მართალია, ნოდარ დუმბაძეს პიესა არასდროს არ დაუწერია, მაგრამ თეატრის თანდაყოლილი გრძნობა ჰქონდა. უფრო სწორედ, მას ჰქონდა მოთხოვნები ეწერა პროზა. მთელი მისი პროზა კი სენანზე გადავიდა თვით მწერლის უშუალო მონაწილეობით. ნოდარ დუმბაძის ნაწარმოებებით თეატრის არნახული გატაცება მდგომარეობს არა მარტო მამარ სიუჟეტში, ჩვეულებრივი ადამიანების უჩვეულო ხასიათებში, განუმეორებელ ამრებსა და გრძნობებში, არამედ ყველაზე ძვირფასი თვისებებში - უნაზღაპრო და გააცინო მაყურებელი. ნოდარ დუმბაძის იუმორი შეუცდომელია და იგი მუდამ ორგანულად და უხვად მოედინება ცხოვრების მარადიული კანონების იდეებიდან, ადამიანური სიბოლოდან და კაცთა მოდგმის ნათესაობიდან. სიგყვარულად „სენტიმენტალობას“ ჩვენ ხშირად ვხმობთ უარყოფითი მნიშვნელობით. ნოდარ დუმბაძეს არ შემიძნია, რომ მას სენტიმენტალურად მიიჩნევენ და იგი არც არასდროს ყოფილა სენტიმენტალური სწორედ იმიტომ, რომ მისი მუდამ მოულოდნელი არასტერეოტიპული იუმორი ჩნდებოდა ყველაზე გრაგიულ სიგუაიციებში. მწერალი - ნოდარ დუმბაძე მუდამ სიკეთის მფრქვეველია. ყოველი ჩვენი იშვიათი მხე-

ვედრის დროს ვრწმუნდებოდი, რომ ასეთივე სიკეთეს აფრქვევდა ნოდარ დუმბაძე - ადამიანი.

„ბებიამი“ - არის ასეთი სცენა, როცა ოპერაციის შემდეგ ქალაქიდან დაბრუნებულ ილარიონს სურს თავის მშობლებსა და მეგობრებს ილიკოს დაუმალოს, რომ ცალი თვალი აღარ აქვს. იგი ყოველთვის „ბრუცინან“-ეძახდა ილიკოს, ახლა კი თვითონ გახდა „ბრუცინანი“. მწერალი დეკლარულად ამუშავებს ამ გრაგიკომიკურ სიტუაციას. ილიკო დიდხანს იკატუნებს თავს, თითქოს ვერაფერს ამჩნევს, მაგრამ როგორც კი ილარიონი დამშვიდდება, ილიკო „ინადგურებს“ მას. ატყდება ჩხუბი, მაგრამ, რა თქმა უნდა, ჩხუბი შერიგებით მთავრდება და ილიკო ამბობს: „ცალი კი არა, ორივე თვალიც რომ დავკარგოთ, არ დავიკარგებთ, ჩავჭიდოთ ერთმანეთს ხელი და ვიაროთ ამ დუნიაზე, თუ ვერ შევძლებთ, ეს ბიჭი გავიძიდებ“. და ისინი ხელგადახვეული, გარანით ხელში, რომელიც ქალაქიდან ჩამოუგანა ილარიონმა, გადაიან სცენიდან. ყოველთვის ვუყვარები ამ სცენას და ყოველთვის ვაკვირდებოდი მაყურებელს, გიროდა ყველა. განა ამ წუთას არ იყინდნენ! და მაყურებლები კი არა, ვტიროვით ჩვენც, ვინც კულისებში ვიდექით. ეს ძალიან იშვიათად ხდება... რა არის ეს? სენტიმენტი? თუ ეს ასეა, მამ ჩინებული რამ ყოფილა სენტიმენტალობა. მაგრამ რა საჭიროა ნიჭიერი მწერლის შემოქმედებაში ყველაზე ადამიანურისთვის, რაც მას შეუქმნია, სიგყვიერი იარაღის მიკვრა?

ადამიანურობასა და სიკეთეს ასხივებს ყველაფერი ის, რაც ნოდარ დუმბაძეს ხალხისთვის გაუკეთებია და მე მჭამს, რომ ეს სხივი მარად იარსებებს, გზას გაუწიებს და ცხოვრებაში მოეხმარება ადამიანებს.

ვიზონებით ღირსეულ მეოცნასუკუნელს

ივანე თარბა

სიტყვა მეგობარზე

ნოდარ დუმბაძე ჩემი საყვარელი მეგობარი იყო. ამიერიდან მე ვი-

ეხმარებოდა მას მუშაობასა და ცხოვ-

რებაში. რით უნდა აიხსნას მისი მეგობრული ადამიანებზე? ნოდარი მუდამ ყუ-

რადღებოდა ეკიდებოდა ადამიანებსა და მათ საწუხარს, თვალის ერთი შევ-

ლებით ესმოდა ადამიანის განწყობი-

ლებას და ამისდა მიხედვით ირჯე-

ბოდა.

ნოდარ დუმბაძესთან ყოფნა ყველ-

გან სასიამოვნო იყო. იგი გაწაფუ-

ლი მონადირე და განსაცვიფრებელი

მეთევზე იყო. ბაღეს ისე მარჯუ-

ვედ ისროდა მდინარეში, რომ სა-

დაც არასოდეს არავის არაფერი და-

უჭერია, ერთ პაწია თევზს მაინც ამო-

იყვანდა ხოლმე. ხელბუდნიერი კა-

ცი იყო. ჩვენ, მისმა მეგობრებმა, უკვე

დაბუჯით ვიცოდით, როდესაც

დუმბაძესთან ერთად მივდიოდით სა-

ნადიროდ თუ სათევზაოდ, მუდამ ბედი

გვიმართლებდა.

ერთხელ, მახსოვს, გვიტხრა:

– ბიჭებო! დღეს ჩემი ხელით გა-

კეთებულ უხას გაჭყვინტა.

და მდინარე კოლონის ნაპირას უხა

მოგვიხარშა! უნდა მოგახსენოთ, რომ

ამ საქმეში მას ვერავინ შეედრებოდა.

ვერც ერთი, თუნდაც საუკეთესო, რეს-

მე და ნოდარს ერთი დიდი საერთო მეგობარი გვყავდა, ნიჭიერი მხატვარი გულდა კალაძე, ცნობილი პოეტის კარლო კალაძის შვილი. გულდა მძიმე ავადმყოფი იყო, და თავისი სიცოცხლის მიწურულს, – თითქოს გრძნობდა, რომ ამ ქვეყანას უნდა გასცლოდა, – ყოველ საღამოს გაღავანთან იდგა და მისი ჩასვლას გაჰყურებდა. ნოდარი ყოველ საღამოს მიდიოდა ხოლმე გულდასთან. ვისაც წაუკითხავს, ვერასოდეს დაივიწყებს დუმბაძის მოთხრობას „მე“. ეს მოთხრობა გულდა კალაძეს მიემდგინა.

მაქსიმ გორკის დაბადების 100 წლისთავის წელიწადს ჩვენ თბილისში „გოგოლს“ გავუყვით მისი მოხატული გორკამდე. მე და ნოდარი ერთ კაიუტაში ვიყავით. გემზე იყვნენ მწერლები ყველა მოკავშირე რესპუბლიკიდან, იყვნენ სამღვარაღო-თული ლიტერატურის წარმომადგენლები. ყველანი ყოველდღე ჩვენს კაიუტაში იყრიდნენ თავს, რათა ნოდარ დუმბაძისათვის მოესმინათ. მისი კაცთმოყვარეობა მაგნიტივით იმისადავდა ადამიანთა გულს.

მწერლის გული მითროლოვარე და მადლიერია. ნოდარი ბავშვი იყო, უმშობლად რომ დარჩა, და ნათესავებთან იმდენად აფხაზეთში, სოხუმში. და თავის შემოქმედებაში მან მრავალი სტრიქონი უძღვნა ჩვენს წარმტაც მხარეს და აფხაზ ხალხს.

ნოდარ დუმბაძის ყურადღებას არ გამოეპარებოდა არც ერთი წვრილმანი, არც ერთი სასაცილო თუ ჭკუის სასწავლი შემთხვევა, მოსწრებული სიტყვა. თვითონაც მუდამ მზად იყო გაეკენწლა ადამიანი, მაგრამ ამას კეთილად, გულდა ეშმაკობით სჩადიოდა. ის კი არა, როდესაც გააკრიტიკებდა (ჩემს თავზე გამომიცდია), ამას ისე ფაქიზად, ისე გონებაშახვილურად და სიყვარულით სჩადიოდა, რომ ვერ გაგულისდებოდი.

როგორ მინდა, რაც შეიძლება ბევრი გვყავდეს ასეთი ადამიანი, ასეთი მწერალი, რათა ცნება „მწერალი“ ყოველთვის განუყოფელი იქნეს ცნებისაგან „შესანიშნავი ადამიანი“.

ნოდარ დუმბაძეს ყოვლად თბილი, ყოვლად კეთილშობილური დამოკიდებულება ჰქონდა ახალგაზრდობასთან. ამ დამოკიდებულებითაა გამსჭვალული მისი ყველა ნაწარმოები: იგი მამობრივი, მკაცრი სიყვარულით, უფროსი ძმის მომთხროვნელობითა და სინამდვილეში წერდა ახალგაზრდობაზე.

ბოლო წლებში, მიუხედავად იმი-სა, რომ კარგა ხანია ლექსები აღარ დაეწერა, ნოდარი კვლავ მიუბრუნდა ბავშვებს. და მისი შესანიშნავი საბავშვო ლექსები ყველას გვახარებდა.

ნოდარ დუმბაძე ჩვენი დეპუტატი იყო საბჭოთა კავშირის უმაღლეს საბჭოში. და მასთან ერთად როცა ვყოფილვარ სოფლებში საარჩევნო კამპანიის დროს, მინახავს, რა სიყვარული, რა ავტორიტეტი ჰქონდა მოსახლეობას ხალხში, რამდენ სიკეთეს, სითბოს და ალერსს აფრქვევდა იგი ხალხს.

მე ბევრჯერ ვყოფილვარ სამღვარაღო სსრკ მწერალთა კავშირის სამღვარაღო კომისიის ხაზით. მრავალი სხვადასხვა ქვეყანა მინახავს. და ყოველ ქვეყანაში, სადაც კი შევხვედრივარ მწერლებს თუ მკითხველებს, უსათუოდ დუმბაძეზე ჩამოვარდებოდა ხოლმე ლაპარაკი.

ნოდარ დუმბაძის პროზა ფართოდ მიაბიჯებს პლანეტაზე, მისი გმირების მოგადასაკაცობრიო პრობლემები გასაგებია მკითხველისათვის ყველა ენაზე, დროის მოწინავე იდეებისა და ღრმა ინტერნაციონალიზმის გამო მისი წიგნები საყვარელი გახდა არა მხოლოდ ჩვენში, არამედ უცხოეთშიც.

დუმბაძის პატრიოტიზმი არაა ლიტონი: მისი გმირები ყველაზე რთულ სიტუაციაშიც არ პკარგავენ პერსპექტივის გრძნობას, თამამად შესქერავენ სხვალინდელ დღეს, ხედავენ მომავლის აზრს.

მე განვიცდი სულიერ მღვლეარებას და გულწრფელ მადლიერებას ასეთი ადამიანის და მწერლის მიმართ, რომელმაც გააღვიწყა თავისი სული.

სწორედ ასეთი ადამიანებით მაგრობს ქვეყნიერება.

ამერიკელ მწერალ ჯონ აკარაბთან ერთად.

ანდრეი მოხენსენსკი

ისე ნახვედი, არ ინდომე სტიმულიატორი...

მე შენი „ნოლკა“ მაგონებდა გლადიატორულს... ისე წახვედი, არ ინება სტიმულიატორი. დიდო თბილი, საქართველო დედაშენია – სხუელს უძირო სამარეში არ შეინია. მარად ბიჭუნა,

ბურთს რომ ურცხა და უბახუნა, წიგნს შეეღებო, წიგნს შემოგრა კვლავ დუმბაძურად, და მეგონებდა, როს ბაღდების რბოლას ვუყურებ, ნოდარის „ნოლკა“ დუმბაძური და ანტიკური. 1984 წ.

ჩინგიზ აიტმატოვი

სიხარულით გვასაჩუქრებდა

მისი გახსენება, ერთდროულად მტკივნეულიცაა და სასიხარულოც. მტკივნეული იმიტომ, რომ ჩემი თანაგოლი, ომის პირში, ჩვენ შორის აღარ არის. სასიხარულო კი იმიტომ, რომ იგი არსებობდა და ამ ქვეყნად თავისი არსებობით გაგვაბუნდოვრა.

ლიტერატურაში ანალოგიის გამო-ნახვა, რათა ურთულესზე ასე უბრალოდ, ბრძნულად და ნათლად ილაპარაკო. მე მგონია, რომ ეს ნოდარის კეთილშობილების, ადამიანურობის მაგალითია.

ერთმა ქართველმა კრიტიკოსმა ჩემი ამრით შეხვედრებდა თქვა: „ჩვენ გადავიწყვეთ სიცილს, და აი, მოვიდა ნოდარ დუმბაძე“.

მხიარულება, ხალისი, ფანტასტიკა – ხალხური ხასიათის ეს თვისებები მოიგანა ნოდარმა ლიტერატურაში. მოვიდა და თან მოიყვანა ერთი შეხედვით უჩვეულო, უცნაური პერსონაჟები, რომლებიც თითქოსდა სუფაც არ გვანან გმირებს. მაგალითად მურიკელები, ბიჭი, რომელიც მუდამ მზადაა მოულოდნელად, ყველაზე შეუფერხებლად დროს გადაიხარხაროს და ამით დაარღვიოს სიგუაყიის სერიოზულობა, ანდა უწესობა ჩაიდინოს ეგრეთ წოდებულ წესიერ სამოგადოებაში, გაიციანოს იმაზე, რაც „წმინდაა“, თავყვანისცემის დროსია. ასეთი გმირები, – მურიკელები, ბებია, ილიკო და ილარიონი – ნოდარისაგან იმის თავდებულება მოითხოვდნენ, რომ ცუდს, არაბუნებრივს არაფერს ჩადიოდნენ.

ლიმილი არ ამცირებს გრადედას, პირიქით, ხელოვნების, ხალხური ეპოსის მწვერვალზეა მდებარე იგი. გულახდილად ვიგყვი, შემძრა ბუბის გარდაცვალების ეპიზოდმა, ქალისა, რომელმაც იცის რომ კვდება, უკანასკნელად პოეტის შეილიშვილს, მაგრამ ამას ისე აკეთებს, რომ არ შეაშინოს იგი, არ განაცდევინოს მის სულს არყოფნის საშინელება.

უბრალოება გვანციფერებს, მაღალ გრძნობებს აღძრავს. ადვილი როდია

ადვილი სათქმელია, მაგრამ ეს ხომ საოცრებაა, რომ ომმა ვერ გააბოროტა ნოდარ დუმბაძის გმირი. პირიქით, უფრო ღრმა, ყოვლისმომცველად აქცია მისი სიყვარული ადამიანებისადმი, ოღონდ იგი ამას თავშეკავებულად გამოხატავდა. ნოდარი ბევრს მიხედა და რაც მთავარია მიხედა უბრალო ადამიანის სიდიადეს, რაც ასე მძაფრად გვიჩვენა თავის შემოქმედებაში, განსაკუთრებით კი თავის საუკეთესო მოთხრობაში „უმაღლური“.

ნოდარ დუმბაძე ჩემთვის ახლობელია სიცოცხლის მეგრძნობით, იმის რწმენით, რომ რეალური ცხოვრება მხოლოდ მაშინაა სისხლსასხე და ამრინი, როცა მასში იღვიპებს მითის სხოვნა, როცა მისთვის უცხო არ არის ზღაპარი და არც რყვევია მისი აღიარება. და კიდევ იმით არის ახლობელი, რომ ბავშვობა, თუ ადამიანის ასოსვის იგი და არავითარ შემთხვევაში არ უარყოფს მას, აყალიბებს მის პიროვნებას... ყოველივე ეს განსამდგრავს მის დიაპაზონს და რაც უფრო ფართოვდება მისი თვალსაწიერი მით უფრო თანამედროვეა ადამიანი, რამეთუ მასში დაუკოვებელია პარმონიულობისაკენ სწრაფვა. ასეთი იყო თავად ნოდარი, დელიკატური, დახვეწილი ადამიანი, მოულოდნელი ღიმილით, სიხარულით რომ გვსაჩუქრებდა ყველას, ღიმილით, რომელიც ასე უცვილებელია ყოველთვის.

პატარა თაყვანისმცემლებთან.

კი გვერდს ვერ ჩაუვლიდა ისე, რომ არ შეეშინა.

ნოდარ დუმბაძე სხვადასხვა სიტუაციაში მინახავს, და იგი ყოველთვის შესამჩნეველი, ენაბახილი და გულთბილი იყო. მან ერთხელ და ნაღდი მეგობრობა იცოდა.

ჩვენ ერთად გვიმოგზაურია, ერთად ვყოფილვართ ოფიციალურ შეხვედრებზე, სოფლებში, გაყვარებულ ლიტერატურულ დისკუსიებზე, სტუმრად. ყველგან და ყოველთვის ნოდარს თავისი საგანგებო, ლიდერის ადგილი ეკავა, გამოირჩეოდა თავისი გულწრფელი მეგობრებისა და პატივისმცემელთა წრეში (ვიმეორებს, საამისოდ თვითონ არაფერს საკუთარში).

აფხაზეთში ამბობენ: მემობელი, უბრალოდ, ის კი არაა, ვინც შენს გვერდით ცხოვრობს, მემობელი შენი გულის ნახევარია, რადგან ჭირშიც და ლხინშიც მთელი შენი ცხოვრების თანამონაწილეა.

გულრიფში ჩემი მემობელი ნოდარ დუმბაძე იყო. ჩემს გვერდით ცხოვრობდა, იმავე ნაპირზე.

(გულრიფში კონსტანტინ სიმონოვის საყვარელი ადგილი იყო. მან აღმოგვიჩინა ჩვენ, მწერლებს, მეგობრებს, ეს ადგილი, მეც და ჩვენ ყველანი მას გამოვიყვით აქ).

უნებურად მახსენდება კონსტანტინ სიმონოვი – გამრჯე კაცი, რომელიც მუდამ მუშაობდა. უბრალოდ – ვერ წარმომიდგენია, როდის ისვენებდა. ყოველთვის ფიქრებში წასული, დაბაბული, რადაცით შეწუხებული იყო. დუმბაძის გამოჩენა და სიმონოვის გარდაქმნა ერთი იყო, ჩვენს წინ იყო სულ სხვა სიმონოვი, როგორც არასოდეს გვენახა: კაცი, რომელსაც ვერაფერი გააკვირვებდა, ხარხარებდა, როგორც კი ნოდარი რაიმე თითქოსდა სულ უბრალო სიტყვას წარმოთქვამდა. სიმონოვს უყვარდა დუმბაძე, სულ უნდოდა მისი ნახვა, ნოდარი

გორანი ისე გემრიელად ვერ დაგაპურებთ, როგორც დაგვაპურა მაშინ ნოდარმა. იგი მოგჯერ მარტოა მუშაობდა, ოჯახისგან დაშორებული. მაგრამ ვისაც არ უნდა შეველო მასთან, მშვიერი არ წამოვიდოდა. ყველაფერს საკუთარი ხელით ამზადებდა ძალიან გემრიელად.

როდესაც მწერალი დუმბაძე მუშაობდა, მას ეკარგებოდა დროის მეგრძნება, საკუთარი თავი აღარ ახსოვდა. ამასთან, არავის თავს არ აბეჭდებდა მერე, დავიღალო.

ერთხელ ასეთი ამბავი მოხდა: მე შევიგყვე ნოდარის დაბადების დღის თარიღი. თვითონ აღარ ახსოვდა – სულ ერთიანად ჩაფლული იყო ახალსამუშაოში, წერდა, იმხანად იქ მარტოა იყო და ვერავინ შეახსენებდა ამ თარიღს.

მეგობრებმა თიკანი ვიყიდეთ და ჩემსას მივედით. მაგრამ სამწუხაროდ, არც ერთმა არ ვიცოდით მისი აქნა, და იძულებული გახვდით ნოდარისთვის მიგვეკითხა, დახმარება გვეთხოვა. სტუმრებს ველოდებითქი, ვუთხარი. ნოდარი ხომ ის კაცი არ იყო, მემობლისთვის უარი ეთქვა. მოვიდა და თავიდან ბოლომდე საკუთარი ხელით გაამზადა მთელი სამეიზო სუფრა – ქართული და აფხაზური კერძები.

და როდესაც სუფრაზე ნოდარ დუმბაძის სადღეგრძელებლად ჭიქა ავწიე, მაშინდა გაახსენდა, რომ მისი დაბადების დღე იყო!

ნეკავ გენახათ, რარიგ აუჩვილდა გული, რა მადლიერებით უკიანებდა კეთილი, მშვენიერი თვალები.

ნოდარ დუმბაძეს განსაკუთრებული დამოკიდებულება ჰქონდა მისადმი. მისი ჩასვლა მდგამე ბუნების განსაკუთრებით საინტერესო მოვლენაა: დღევანდელი დაისი არ ჰგავს გუშინდელს, სხვალინდელი არ ემსგავსება აღრინდელს. და მისი ყოველი ჩასვლა მთელს სამყაროს, აღმოჩენაა.

სპორტი

სსსრ სპორტის

კარატე — გზა გამარჯვებულის ფსიქოლოგიისაკენ

როდესაც მსოფლიოს შორის კარატეს ფედერაციამ, მისი მთავარი ინსტრუქტორის, ლეონარდო ოსტატის, პიტოში კასუის სახით გადაწყვიტა უმაღლესი ოსტატობის ერთ-ერთი აღმნიშვნელი, შავი ქამრის 8-ე დანი მიენიჭებინა ჩვენი ქვეყნის პრეზიდენტ ბატონ ვლადიმერ შვედსკის, ამასთანავე, მნიშვნელოვან პიროვნულ თვისებათა და ბიოგრაფიულ მონაცემებთან ერთად დიდი როლი შეასრულა აფხაზეთში საბერძნეთის კონფლიქტისას სახელმწიფო მეთაურის ფრანცისკა წინა ხაზზე უშუალო ყოფნის ფაქტმა: წარსულის უბედულო მემკვიდრეობა, სახელმწიფო სამურაბეთა შთამომავალი (მათ შორის — პიტოში კასუია) აღფრთოვანების ვერ მალაგნენ ბატონი ვლადიმერის ამ ვაჟკაცური ნაბიჯის გამო, რის შედეგადაც არაერთხელ აღნიშნულენ, რომ დღევანდელ მსოფლიოში დიდის გაჭირვებით თუ იქნებოდნენ ისეთი პრეზიდენტები, სახელმწიფო მეთაურები, რომელთაც ანალოგიური, გაბედული ნაბიჯი შეეძლო გადაეღვათ ცხოვრებაში! — შედეგად, ჩვენი პრეზიდენტი, მსოფლიოს ქვეყნების ყველა პრეზიდენტთა, სახელმწიფო მეთაურთა შორის გახდა ერთ-ერთი (მხოლოდ) იმ სამთავროს, რომელთაც საბერძნეთი ხელოვნებებში მინიჭებული აქვთ ოსტატობის დამადასტურებელი ესოდენ მაღალი ხარისხი.

საპარტიზო პრეზიდენტი ვლადიმერ შვედსკი და ბატონი ოსტატი

ნიტრებზე, როგორც მთავარსარდალზე მიღება საჭიროა, ბატონ დავით თევზაძესთან ერთად მოლაპარაკებაში, არა თუ მის რუს კოლეგას ივანოვს არა აქვს არავითარი შანსი, არამედ შესაბამისი მსოფლიო ჩემპიონატიც რომ ჩატარდეს თავდაცვის მინისტრთა შორის, ჩვენი სარდალი ამ ჩემპიონატის უპირობო გამარჯვებულად წარმოვიგებოთ“ (შეგახსენებთ, რომ ბატონი მინისტრი კარატეს შავი ქამრის 6-ე დანის მფლობელი და საქართველოს კარატე დოს უროვნული ფედერაციის პრეზიდენტის წევრია).

ნებისმიერმა ადამიანმა რომ დაინახოს და შემოგომში, შეიგრძნოს სხვა ადამიანის ვაჟკაცური, გამორეული საქციელი და შედეგად, მის მიმართ ავტომატურად გაუჩნდეს პატივისცემა, აუცილებელია, რომ იგი (მეტნაკლებად) თანახმად გახდეს იმ სფეროს, რა სფეროშიდაც იქნება ეს ვაჟკაცობა თუ გმირობა ჩადენილი! გათვალისწინებით იმ რეალობისა, რომ ქართველები დღემდე დასაბამისა წარმოვადგენთ მებრძოლ ერს (გენერალ-ისტორიკოს ი. ჯორჯაძის სიტყვებით რომ ვთქვათ, ქართველ ტომებთან მებრძოლი ხალხების მიერ ჩვენთვის შექმნილი სახელი „გურჯი“ ნიშნავს „მებრძოლს“, „მხედრობას“, ხოლო „გურჯისტანს“ — „მხედრობას“), რომელსაც საუკუნეების განმავლობაში უამრავ დამპყრობთა წინააღმდეგ წარმოებულ დიდ თუ მცირე და წარმატებულ თუ წარუმატებელ ომებში გენეტიკურად აქვს ჩამოყალიბებული მებრძოლის იდეალი (რომელი იდეალებიც ბოლო ორი საუკუნის მანძილზე ნელ-ნელა დავიწყებთ მთელს მსოფლიოში, ვფიქრობთ, უკრაინის იქნება, ამ იდეალების აღორძინება და შექმნა და შემდგომი გამოყენებით, სახელმწიფომ (ხელისუფლებამ) მიიღოს ზემოქმადი სულის მატარებელი ერის ფენომენი, რომელიც დაინახავს და ჭეშმარიტად დააფასებს როგორც სახელმწიფოს ხელმძღვანელთა, ასევე რიგით მოქალაქეთა

მხრიდან ზემოთქმული ვაჟკაცობის ანალოგიურ გამოვლინებებს მოღვაწეობის ყველა სფეროში! ხშირად ჩვენი პოლიტიკოსები ასხელებენ ხოლმე იაპონურ-ეკონომიკურ სასწაულს: მეორე მსოფლიო ომში დამარცხებულმა (უმთავრესად), ატომური შეტევებით ყოველნაირად განადგურებულმა იაპონიამ დღევანდლამდე არნახული წინსვლა განიცადა სახელმწიფოებრივი განვითარების სფეროში და ამ ფენომენის ერთ-ერთ მთავარ მიზეზს, ჩვენსავე საშუალოდ არაფერს ასახელებს! — როგორც ცნობილია, განადგურებულ, პირისპირ მიწისა ადგილ იაპონიაში ჩამოვარდნილი იყო ეკონომიკა, მაღალი იყო კრიმინოგენური ვითარების კოეფიციენტი და, რაც ყველაზე მთავარია, ნაცია მთლიანობაში მორალურად იყო განადგურებული! ასეთ უმძიმეს პირობებში შეიკრიბნენ სხვადასხვა საბერძნეთ ხელოვნებათა გამოჩენილი ოსტატები და შედეგად დაისახეს ერთი ორი-ორიტირით შესაბამისი მუშაობა, კონკრეტულად, საბერძნეთ ხელოვნებათა ავტორიტარ-პროპაგანდა, რათა ამის საშუალებით მოსახლეობაში დაებრუნებინათ სახელმწიფო სამურაბეთის საბერძნეთ სული, რომელიც მას შემდგომში დაეხმარებოდა წარმატებანი მოეპოვებინა ცხოვრებისეული მოღვაწეობის ნებისმიერ სფეროში. პარალელურად, იმისდა მიუხედავად, რომ ამერიკელებს იაპონელებისათვის აკრძალული ჰქონდათ საბერძნეთ ხელოვნებების სექციების ფუნქციონირება, ისინიც კი საბოლოოდ მივიდნენ დასკვნამდე, რომ დანოქილი, სულიერად განადგურებული (იაპონელი) ვრი თავისი შესაბამისი ნეგატიური გამოვლინებებით, თვით ამერიკელებს უქმნიდა დისკომფორტს ამ ქვეყანაში, რის გამოც, ამ უკანასკნელებმა ეტაპობრივად შეცვალეს დამოკიდებულება აღნიშნულ სექციებთან დაკავშირებით და დაუშვეს მათი ფუნქციონირება, თანაც, განახორციელეს შესაბამისი ხელშეწყობა და შედეგად არ დააყოვნა: ნელ-ნელა საზოგადოება უფრო მოწესრიგებული გახდა, დაუბრუნდა პასუხისმგებელი დამოკიდებულება ცხოვრების ყველა საკითხისადმი

იხ. 80-8 გვ.

საქართველოს ტექნიკური უილი

ბურამ მსწრეებში ქართული ფეხბურთის ყველაზე გამორჩეული თაობის ერთ-ერთი დირექტორი წარმომადგენელი გახლდათ. მან განსაკუთრებით დაამახსოვრა თავი გასული საუკუნის 60-70-იანი წლების ფეხბურთის გულშემატკივრებს. იყო მართლაც ორიგინალური მცველი, პქონდა საკუთარი ხელწერა, არაფერს ჰგავდა, არაფერს ბაძავდა თამაშის მანერით, პირიქით, მას ბაძავდნენ.

მაქვს შენთან — ხვალე ჩამოდი, რათა 26-ში, ბოლო საკონკრეტო თამაშში მიიღო მონაწილეობა. ამასვე გთხოვს ახალი მწვრთნელი სოლოვიოვი. პირველი, რაც მას უთქვამს, ის იყო, რომ გურამი და შოთა გუნდში თუ არ დაბრუნდებიან, ვერ ვიმუშავეთ.

გ. ცხოვრებოვი გახლდათ ტექნიკური რაინდი, დიდ პატივს სცემდა მეტოქესაც კი, რადგან მინდორზე იგივე იყო, რაც ცხოვრებაში — თბილი, ალალი, ადამიანების მოყვარული, კეთილსინდისიერი და უაღრესად პატიოსანი, ხალასი გულის პატრონი. ამას წინათ, მისმა თანატოლებმა ვლადიმერ ბარქაიამ, გაიხსენა რა გურამი, თქვა, რომ სტალინის დამაბედულს, ხომ უყვარდა თავისი მხარეო, მაგრამ ყოველთვის ამბობდა — ჩემი სამშობლო საქართველოა. ამიტომაც იყო, რომ როგორც დიდმა პიროვნებამ და ფეხბურთელმა, საყოველთაო აღიარება და პატივისცემა დაიმსახურა. იგი ერთ-ერთად უყვარდათ ქართველებსაც და ოსებსაც. ამ სიყვარულმა უფრო დაახლოვა ერთმანეთს ეს ორი ხალხი და ასე გაგრძელდა მომავალში, მისთვის სოვიის უკვდავ საყოფად. თუმცა გარკვეული ძაღვანი დღესაც ცდილობენ არ დაუშვან ჩვენი საბოლოო მერიტება.

შენი ძმა შოთა იამანიძე. 20.03.1967 წ.

თბილისის „დინამოში“ იმ სეზონში მესამე საპრიმო ადგილი დაიკავა. შოთა და გურამი სხვებთან ერთად დაჯილდოვდნენ ბრინჯაოს მედალებით, ხოლო გურამი მიწვეულ იქნა ყოფილი საბჭოთა კავშირის პირველ ნაკრებში.

1966 წლის საკავშირო ჩემპიონატის დასრულების შემდეგ შოთა იამანიძემ და გურამ ცხოვრებოვმა რაღაც მიზეზით დატოვეს თბილისის „დინამო“. ამასობაში გუნდს ახალი მწვრთნელი დაუნიშნეს და მან პირველივე პირობად ამ ორი სპორტსმენის გუნდში დაბრუნება ითხოვა. როგორც კი მიაღწია შოთამდე ამ ამბავმა, იმ წუთში ცხინვალს გაემგზავრა გ. ცხოვრებოვის საინახავად, მაგრამ იგი ადგილზე არ დახვდა, მის მშობლებს კი ასეთი ბარათი დაუტოვა: „ჩემო გურამ, ძალიან ბევრმე მსურს გელაპარაკო, მაგრამ იმედი მაქვს, რომ მალე პირადად გნახავ და მაშინ მოგიყვები ყველაფერს. ერთი თხოვნა

გ. ცხოვრებოვი 1962-63 წლებში თამაშობდა ქუთაისის „ტორპედოში“, 1964-70 წლებში — თბილისის „დინამოში“. უმაღლეს მესამე მარტა 208 მაგჩი, აქედან „დინამოში“ — 151, სსრკ ნაკრებში 7 მაგჩი ითამაშა. მონაწილეობდა ევროპის პირველი მესამე მარტა 208 მაგჩი, აქედან „დინამოში“ — თანატოლებთან ერთად პირველად გახდა სსრკ ჩემპიონი. იმავე წელს მეორე ნომრად შევიდა 33 საუკეთესო ფეხბურთელთა სიაში.

დღეს შესანიშნავ ფეხბურთელს დაბადებიდან 65 წელი შეუსრულდა. როგორც გრადიციად იქნა, მისი თანატოლები, ვეტერანი ფეხბურთელები შეიკრიბებიან „პაი-ჭაბუკი“, სამახსოვრო ფოტოს გადაიღებენ და, არასაკვირველია, გაიხსენებენ იმ ნათელ პიროვნებას, რომლის სახელი სამუდამოდ დარჩება ფეხბურთის მრავალრიცხოვან გულშემატკივართა გულში, ქართული ფეხბურთის ისტორიაში.

დემიკო ლოლაძე.

სურამში: (მარცხნიდან) — სერგო კოტრიკაძე, გავრილ კახალიანი, მურთაზ ხურცილავა, გურამ ცხოვრებოვი და სლავა მეტრეველი.

ელიტა ყაფატი უფრატანების თავშესატატი გახდა

პატივს მიაგნო — ყაფატი ვეტერანი ფეხბურთელებისათვის სასურველი თავშესაფარი გახდა. სწორედ აქ გაემართა მარსელის „ოლიმპიკიდან“ საფრანგეთის ნაკრების ყოფილი ბურჯი ფრანკ ლეპეფი, რომელმაც კონტრაქტი გააფორმა „ალ საათთან“. მეორე კლუბმა „ალ არაბი“ მიიღო გერმანიის ნაკრების ყოფილი ფეხბურთელები მარო ბასლერი და შტეფან ეფენბერგე. ეს უკანასკნელი პირდაპირ მეფურ ანამბურებს მიიღეს — 8 თვის განმავლობაში 2 მილიონ ევროს.

ბავსანება

მთელი ცხოვრება სპორტული სისწრაფით გატარებული აქტიური ცხოვრება, მუდმივი სპორტი, კარგი კეთილი ხასიათი, ასწრებდა კიდევ. ყველაზე ნათელი კვალი დატოვა. კაცურ-კაცობით იარა ამ ქვეყანაზე და, თუმცა უდროოდ, სახელიანი და ვაღმობილი წავიდა სამუდამო სასუფეველში.

მურმაციან გეგმიტემ მოგახსენებთ, ცნობილ მძლეოსანსა და საქართველოს დამსახურებულ ინჟინერზე, გეგმიტის მეცნიერებათა კანდიდატზე, რომლის მიერ შემუშავებული დოზატორი დღესაც წარმატებით გამოიყენება მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის საწარმოებში.

მისი სპორტული გზაც ფეხბურთითა და ფრენბურთით დაიწყო. მართალია, ბავშვობისას რბენაც შეყვარებია, მაგრამ მძლეოსნობაში მისი უმთავრესი მოხვედრის მიზეზი იყო.

– თბილისის მეორე ვაკეთა სკოლაში სწავლისას ფიზკულტურის მასწავლებელმა გიორგი ბოსტაშვილმა მთხოვა, საქალაქო პირველობაზე გამოვსულიყავი. – იხსენებს ერთ-ერთ ინტერვიუში ბატონი მურმაციანი. – აბა, უარს როგორ ვეტყვი. შეჯიბრება ლენინის სახელობის სტადიონზე გაიმართა და საკმაოდ გამოცდილი ჰაბუკეები მონაწილეობდნენ. ყველას გასაკვირად, ფინიშიდან პირველი ვიყავი. 12 წაბში გავირბინე 100 მეტრი, რაც ჩემთვისაც მოულოდნელი იყო.

ეს მოხდა 1949 წელს. აქედან დაიწყო მისი ნამდვილი სპორტული კარიერა. ასპარეზობის მეორე დღეს ცნობილმა მწვრთნელმა ბორის ტახტაროვმა სკოლაში მიაკითხა, სარბენი ფეხსაცმელი მიუტანა და „დინამოს“ სტადიონზე დაიბარა სავარჯიშოდ... იმავე წელს 100 და 200 მეტრზე რბენაში მოსწავლეთა შორის საქართველოს პირველობაზე სარეკორდო მაჩვენებლები ჰქონ-

და, ბირთვის კერაში კი სახელოვანი კალათბურთელის – ოთარ ქორქიას რესპუბლიკური რეკორდი გააუმჯობესა ჰაბუკეთა შორის.

მურმაციან გეგმიტემ განსაკუთრებულ წარმატებებს 1950-1953 წლებში მიაღწია. ამის დამადასტურებელია მის პირად არქივში სათუთად შენახული იმდროინდელი დიპლომები

ბედისწერა. აი, როგორ იხსენებს იგი ამ შემთხვევას:

– 1952 წლის მიწურულს საბჭოთა კავშირის ნაკრებში ჩამრიცხეს. მომდევნო წელს უნგრელებთან საერთაშორისო ამხანაგური შეხვედრის წინ მოსკოვში „ხიმკის“ საწვრთნელ ბაზაზე ვეზმადებოდი. 4X100 მეტრზე ვაკეთა ესტაფეტა მე უნდა დამეგვირგვინებია. ბოლო მონაკვეთზე მივიღე ამანათი და ფინიშისკენ გავქანდი. მედ საბზე ფეხი ვიდრე და სიმწრისგან გულწასული იქვე ჩავიკეცი. სერობულმა გრაემამ სამუდამოდ მომიხურა დიდი სპორტის კარი.

მძლეოსნობისთვის მურგი მაინც არ შეუქცევია.

მინისტრომ 1973-75 წლებში ისპანის მიხედვითაა გრანსირანის მაგისტრალური გამსადენის მშენებლობაზე ნათობის ეროვნული კომპანიის მდამხვეველობის სამმართველოში ექსპერტად. სამუშაოს განთავსებულ დროს ისპანელ ჰაბუკებს უანგაროდ ავარჯიშებდა მძლეოსნობაში, რის გამოც ირანში საბჭოთა კავშირის საქალაქო სპეციალური დიპლომატიუ და აჯილდოვდა...

სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ მურმაციან გეგმიტე საქართველოს სტანდარტიზაციის, მეტროლოგიის და სერტიფიკაციის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ მუშაობდა. მისი ხელმძღვანელობითა და უშუალო მონაწილეობით შემუშავდა სახელმწიფო სტანდარტები, მეთოდური და სახელმძღვანელო დოკუმენტები. ბოლო დროს „საქართველოს გამის საერთაშორისო კორპორაციაში“ სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სამსახურის უფროსი გახლდათ.

30 სამეცნიერო ნაშრომისა და 10 გამოკვლევების ავტორი მურმაციან გეგმიტე, ჯან-ლონით სახეს და იღვებით მთავონებული ადამიანი, საღ-სალამათი კაცი შარშან 6 დეკემბერს მოულოდნელად გარდაიცვალა, არადა, წლეულს 2 აგვისტოს 70 წელი შეუსრულდებოდა. ორი ქალიშვილი და ოთხი შვილიშვილი დარჩა, რომელთაგან 13 წლის ვახტანგ თევზაძე პაპის აღიკვალა – დიდი სპორტისკენ მიუწვევს გული. 182 სანტიმეტრი სიმაღლის კალათბურთელი უკვე საქართველოს ჰაბუკეთა ნაკრების წევრია და საკმაოდ პერსპექტიულ სპორტსმენად ითვლება. პაპის გზას ღირსეული გამგრძელებელი ჰყავს.

მამა დანელია.

სარბენ ბილიკზე ქარივით მქროლავი საქმეში დინჯი და აუჩქარებელი იყო

და სიგელები. 1950 წელს ჰაბუკმა მძლეოსანმა 15-16 წლის სპორტსმენთა საკავშირო პირველობაზე 4 და 5-კილოვანი ბირთვის კერასა და 100 მეტრზე რბენაში საბჭოთა კავშირის ერთბაშად სამი რეკორდი დაამყარა თანაგობითა შორის

მომდევნო ორი წლის განმავლობაში მელიმელ მოიგო საკავშირო პირველობები ჰაბუკეთა შორის 100 მეტრზე რბენაში, 1953 წელს კი ახალგაზრდების საკავშირო პირველობაზე იმარჯა სპრინტერულ დისტანციებზე, თანაც 100 მეტრი 10,8 წაბში გაირბინა, რაც მაშინ, დიდებშიც საკმაოდ სოლიდურ შედეგად ითვლებოდა მთელ საბჭოეთში. საგულისხმოა ისიც, რომ 1952-1953 წლებში მურმაციან გეგმიტემ საქართველოს ჩემპიონობა მოიპოვა ბირთვის კერაში. 1952 წელს ლევან სანაძესთან, გიორგი კიკაბიძესთან და ლევან ამატოვთან, ხოლო 1954 წელს ლერი ანთაძესთან, ზვიად მამუკაძესთან და გიორგი ლეკავასთან ერთად საქართველოს ჩემპიონატები მოიგო ამანათობენში (4X100 მ). არადა, სწორედ ეს სახეობა აღმოჩნდა მისთვის სა-

სამუალო სკოლის ოქროს მედალზე დამთავრების შემდეგ საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მეტალურგიის ფაკულტეტზე ჩარიცხა. სწავლის პერიოდში ხშირად გამოდებოდა შეჯიბრებებზე, მეტწილად – საქართველოს პირველობებზე, არცთუ ურიგოდ, მაგრამ ფრთხილად გაშლას რომ მოინდომებდა, გრავმა სწორედ მაშინ შეახსენებდა თავს. 24 წლისა იძულებული გახდა, აქტიურ სპორტს ჩამოშორებოდა. მაშინ რუსთავის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ავტომატრეწში“ მუშაობდა. კოლექტივის ხელმძღვანელობაში ახალგაზრდა სპეციალისტის სთხოვა, როსტოვში მეტალურგიისა და მძიმე ინდუსტრიის მუშაკთა პროფკავშირის საკავშირო სპარტაკიადამე ეასპარემა. უარი არ უქცეა. წარმატებითაც გამოვიდა – ბირთვის კერასა და 100 მეტრზე რბენაში ჩემპიონობა მოიპოვა, თუმცა მტკივანმა ფეხმა იქაც უღალატა – სპრინტერული დისტანციის ფინიშზე მოცუელივით დაეცა.

მას შემდეგ სარბენ ბილიკებსა და მძლეოსნურ სექტორებზე აღარ გასულა. ასპარეზად სამეცნიერო და პრაქტიკული საქმიანობა გაიხადა. „ავტომატრეწში“ სხვადასხვა თანამდებობაზე მუშაობდა, ხელმძღვანელობდა წარმოების გექნოლოგიური პროცესების ავტომატიზაციის

პროექტების შემუშავებას და მათს დანერგვას, დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია საავტომატიზაციო კამპიის ავტომატიზებული დოზირების საკითხებზე.

– ცხოვრებას, მართლაც, სპრინტერული სისწრაფით მისდევდა, მაგრამ საქმეში დინჯი და აუჩქარებელი იყო, – მითხრა ბატონი მურმაციანის მეუღლემ, საქართველოს სწავლულ ექსპერტთა საბჭოს მთავარმა სწავლულმა მდივანმა ქალბატონმა ირინა ჯაფარიძემ. – რა საქმესაც ხელს მოჰკიდებდა, ის მისახედი არ იყო. უდიდესი პასუხისმგებლობის გრძნობა ჰქონდა. ამიგომაც საკავშირო ხელსაწყოთმშენებლობის სა-

ცხოვრების ჯანსაღი წესი

„რეაბილიტაციის ცენტრი“ მოგარდთა ჩანმრთელობაზე გრუნავს

ოთხი წლის წინათ ბავშვთა სპორტული მედიცინის დისპანსერის (რომელიც ჩიტაძის ქუჩის 9 ნომერში მდებარეობდა) ბაზაზე შეღუფლული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რეაბილიტაციის ცენტრი“ (დირექტორი რუსუდან გოგიშვილი) შეიქმნა.

– პროფილი არ შეგვიცვლია, – მითხრა ქალბატონმა რუსუდანმა. – გამოცდილი სპეციალისტები შევინარჩუნეთ და უწინდებურად მომარდთა გაჯანსაღების საქმეს ვემსახურებით. თუმცა, არც დიდებს ვეუბნებით უარს. მარტო წლეულს 200-მდე პაციენტი ვემკურნალეთ. მის მიუხედავად, რომ საკმაოდ გაიმარდა კერძო ორგანიზაციების რიცხვი, მოსახლეობა, უმეტესწილად, მაინც ჩვენ გვენდობა. ეცეობა, გრადიციას დიდი მნიშვნელობა აქვს.

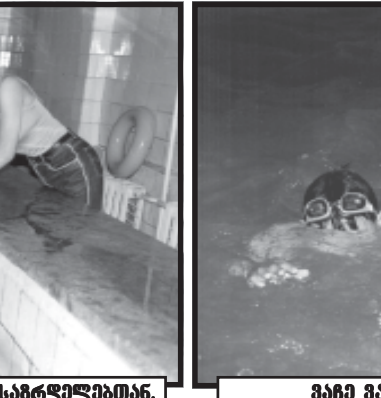
სამწუხაროდ, ბოლო დროს საქართველოში მოგვიმრავლდნენ სქოლიოზით, კიფოზით, კისერმრუდობით, ბრტყელკერფობით, ტანადობის დარღვევით და ოსტეოპოროზობით დაავადებული ახალგაზრდები. ბევრი მათგანი ჩვენთან მოდის სამკურნალოდ. მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების დახმარებით შედეგებიც საგულისხმო გვაქვს. აქტიურად

ვიყენებთ სამკურნალო მასალებსა და ფიზკულტურას, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია. ცურვას, უმთავრესად – სასკოლო ასაკის ბავშვებისთვის. ძველი აუზი აღვადგინეთ. მართალია, დიდი მომით არ გამოირჩევა, მაგრამ უამრავი მომარდი იკავებს აქ ორ-

მწვრთნელი ანა ელიზბარაშვილი ალსაზრდალბათან.

განიმშ. სპორტული ჯგუფებიც გვაქვს. მალე, ალბათ, ჩვენს მოცურავეებს, მეჯობებებზეც ვიხილავთ. შესანიშნავი სპეციალისტი ემსახურება ამ საქმეს – ანა ელიზბარაშვილი. იგი საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და რეკორდმენია ცურვის სხვადასხვა სახეობაში. ძმასთან – რევაზ ელიზბარაშვილთან ერთად ერთ ხანს საკავშირო ახალგაზრდულ ნაკრებშიც იყო მიწვეული.

ბაბე მარაბიძის ჩემპიონობა სურს.

– ექვსი წელიწადია, მწვრთნელად და მეთოდისგად ვმუშაობ, – მითხრა ანამ. – სპეციალური უმაღლესი განათლებაც მაქვს და ვიცი, რომელ ავადმყოფობას ცურვის რომელი სახეობით ვემკურნალო. თითოეული დიციენციის შესაბამისი ინდივიდუალური პროგრამა მაქვს შედგენილი. ჩვენთან ცერებრული დამბლით დაავადებული ბავშვებიც მოჰყავთ და შედეგებიც დამაიმედებელია...

იმ დღესაც მრავლად იყვნენ ბავშვები საცურაო აუზში. გალდების დღაფუნს მათი სიცილე-კისისც ვრთვოდა. ვინ ვის გაასწრებსო, ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ. „ფინიშის ხაზი“ პირველი ბუთუნმა დათო ჩხაიძემ გადაკვეთა.

– ორი წელიწადია, ვცურავ, – თქვა მან. – მსუქანი ვიყავი და მშობლებმა აქ გასახლომად მომიყვანეს. ახლა სპორტულ ჯგუფში ვარ. ანა მასწავლებელმა ძალიან შემაყვარა ცურვა. წონაში ბევრად მაინც ვერ დავიკელი, რადგან ჰაბა მიყვარს ძალიან.

– მეც სპორტულ ჯგუფში ვარ, – გვერდით დაუდგა მეგობარს კახი ფანოშვილი. – აქ რომ მოვედი, წყლის ძალიან მეშინოდა, დიდხანს კიბებებზე ვიჯექი და იქიდან ვუყურებდი მოცურავეებს. ახლა კი აუზში რომ ჩავალ, წყლიდან ამოსვლა არ მინდა.

– შენ როდის ისწავლე ცურვა? – ვკითხე 4 წლის ვაჩე ვაშაკიძეს, რომელიც მორცხვად იდგა კუთხეში. – ორი თვეა, ანა მასწავლებელმა მასწავლა. მინდა ჩემპიონი გავხდე...

ვაჩეს მსგავსად, ამ პატარა აუზში მოცურავე ბევრი მომარდი ფიქრობს ჩემპიონობაზე. გვერდა, რეაბილიტაციის ცენტრის ხელმძღვანელების მრუნვითა და ანა ელიზბარაშვილის დახმარებით ყმაწვილები ორგანიზმსაც გაიკავენ და ოცნებასაც აისრულებენ.

ლიდო ცინცაძე.

მშპო ჯოლბოროდის ფოტო.

ფასბურთი

ესეც XV ერთგულნი ჩემპიონატი

306ა თქვა, საფეხბურთო არდადეგებში - სისხლსავე ცხოვრება მთელი წლის განმავლობაში გრძელდება.

მომე ქვეყნის ჩემპიონობა რომ დაიბრუნა. უცებ გაიღია ხანმოკლე შევებულება, გუნდებმა, შესაძლებლობების მიხედვით, საწვრთნელ შეკრებებზე დაიწყეს კონდიცი-

ების აღდგენა და, აგერ, ახალი სემონიც მოახლოვდა - 26 ივლისს, უნეულოდ ადრე, სტარტს იღებს XV ერთგული ჩემპიონატი. გთავაზობთ მის კალენდარს (პროექტი).

მეცხეა - სომი
9 სექტემბერი კვირა
დინამო (თბ) - დოკიმიტევი

XVII ტურა
13 სექტემბერი რაზმახათა
მეცხეა - ღაზიკა
სომი - დილა
ცხტ ქორჩია - კოდხეთი1913
ამილანი - დინამო (თბ)
15 სექტემბერი ლუკაშახათა
მეცხეა - დინამო (თბ)
დოკიმიტევი - ტორპედო

XVIII ტურა
16 სექტემბერი კვირა
ღაზიკა - ცხტ ქორჩია
დინამო (თბ) - სომი
დილა - მეცხეა
17 სექტემბერი რაზმახათა
დინამო (თბ) - ამილანი
კოდხეთი 1913 - დოკიმიტევი
ტორპედო - მეცხეა

XIX ტურა
21 სექტემბერი შაბათი
დილა - ღაზიკა
მეცხეა - დინამო (თბ)
ამილანი - ტორპედო
მეცხეა - კოდხეთი 1913
22 სექტემბერი შაბათი
სომი - დინამო (თბ)
დოკიმიტევი - ცხტ ქორჩია

XX ტურა
26 სექტემბერი რაზმახათა
ცხტ ქორჩია - მეცხეა
ღაზიკა - დოკიმიტევი
კოდხეთი1913 - ამილანი
ტორპედო - სომი
დინამო (თბ) - მეცხეა
დინამო (თბ) - დილა

XXI ტურა
3 ოქტომბერი რაზმახათა
დინამო (თბ) - ღაზიკა
დილა - დინამო (თბ)
მეცხეა - ტორპედო
სომი - კოდხეთი1913
ამილანი - ცხტ ქორჩია
მეცხეა - დოკიმიტევი

XXII ტურა
7 ოქტომბერი კვირა
ღაზიკა - მეცხეა
დოკიმიტევი - ამილანი
ცხტ ქორჩია - სომი
კოდხეთი 1913 - მეცხეა
ტორპედო - დილა
დინამო (თბ) - დინამო (თბ)

საქართველოს 2003-2004 წლების XV ჩემპიონატის უმჯობესი დივიზ კალენდარი

- 1 ტურა 1 მარტი 1 ტურა
21 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
22 ტურა 2 მარტი 2 ტურა
22 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
3 ტურა 3 მარტი 3 ტურა
23 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
4 ტურა 4 მარტი 4 ტურა
24 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
5 ტურა 5 მარტი 5 ტურა
25 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
6 ტურა 6 მარტი 6 ტურა
26 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
7 ტურა 7 მარტი 7 ტურა
27 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
8 ტურა 8 მარტი 8 ტურა
28 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
9 ტურა 9 მარტი 9 ტურა
29 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
10 ტურა 10 მარტი 10 ტურა
30 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
11 ტურა 11 მარტი 11 ტურა
1 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
12 ტურა 12 მარტი 12 ტურა
2 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
13 ტურა 13 მარტი 13 ტურა
3 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
14 ტურა 14 მარტი 14 ტურა
4 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
15 ტურა 15 მარტი 15 ტურა
5 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
16 ტურა 16 მარტი 16 ტურა
6 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
17 ტურა 17 მარტი 17 ტურა
7 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
18 ტურა 18 მარტი 18 ტურა
8 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
19 ტურა 19 მარტი 19 ტურა
9 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
20 ტურა 20 მარტი 20 ტურა
10 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
21 ტურა 21 მარტი 21 ტურა
11 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
22 ტურა 22 მარტი 22 ტურა
12 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
23 ტურა 23 მარტი 23 ტურა
13 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
24 ტურა 24 მარტი 24 ტურა
14 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
25 ტურა 25 მარტი 25 ტურა
15 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
26 ტურა 26 მარტი 26 ტურა
16 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
27 ტურა 27 მარტი 27 ტურა
17 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
28 ტურა 28 მარტი 28 ტურა
18 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
29 ტურა 29 მარტი 29 ტურა
19 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
30 ტურა 30 მარტი 30 ტურა
20 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
31 ტურა 31 მარტი 31 ტურა
21 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა

- 21 ტურა
21 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
22 ტურა 22 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
23 ტურა 23 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
24 ტურა 24 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
25 ტურა 25 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
26 ტურა 26 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
27 ტურა 27 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
28 ტურა 28 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
29 ტურა 29 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
30 ტურა 30 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
31 ტურა 31 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
1 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
2 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
3 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
4 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
5 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
6 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
7 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
8 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
9 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
10 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
11 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
12 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
13 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
14 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
15 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
16 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
17 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
18 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
19 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
20 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
21 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
22 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
23 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
24 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
25 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
26 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
27 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
28 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
29 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
30 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
31 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო

- 21 ტურა
21 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
22 ტურა 22 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
23 ტურა 23 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
24 ტურა 24 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
25 ტურა 25 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
26 ტურა 26 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
27 ტურა 27 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
28 ტურა 28 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
29 ტურა 29 აპრილი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
30 ტურა 30 აპრილი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
31 ტურა 31 აპრილი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
1 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
2 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
3 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
4 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
5 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
6 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
7 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
8 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
9 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
10 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
11 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
12 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
13 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
14 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
15 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
16 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
17 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
18 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
19 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
20 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
21 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
22 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
23 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
24 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
25 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
26 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
27 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
28 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო
29 მაისი შაბათი
დინამო (თბ) - დილა
30 მაისი შაბათი
კოდხეთი 1913 - დინამო (თბ)
31 მაისი შაბათი
მეცხეა - ტორპედო

ათლეტიზმი

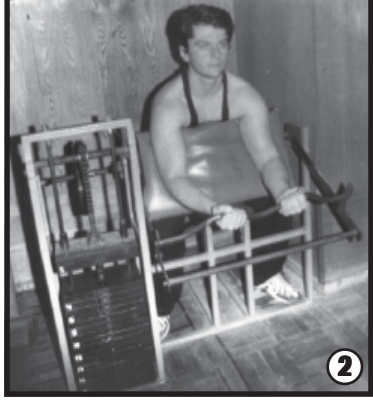
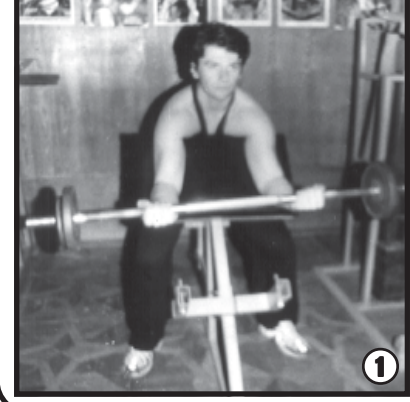
ივარჯიშეთ ჩვენთან ერთად ათლეტიზმის განვითარების განხორციელება. II ნაწილი

ჩვენს რუბრიკის დღევანდელი სტუმარი რატი ნადირაძე თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მათემატიკის სპეციალობის მაგისტრატურის V კურსის სტუდენტია. იგი პარმონიულად უხამებს ერთმანეთს წარჩინებით სწავლასა და კვალიფიციურ ვარჯიშს.

ამჯერად რატი ნადირაძის მდიდარი არსენალიდან გთავაზობთ ბიციკლების (მხრის ორთავა კუნთები) და გრიცეპების (მხრის სამთავა კუნთები) ვარჯიშებს.
1. ბიციკლების ვარჯიში მტანგით, დახრილ საყრდენზე (სურ. 1). სრულდება 6 მისვლა 10-10 გამეორებით.

2. იგივე ვარჯიში კლანტილდერიდან გრუნაჟორზე (სურ. 2). სრულდება 6 მისვლა 12-12 გამეორებით.
3. ბიციკლის ვარჯიში გრუნაჟორის ბლოკზე (სურ. 3). თითოეული ხელისათვის სრულდება 6-6 მისვლა 12-12 გამეორებით.
4. გრიცეპის ვარჯიში გრუნაჟორის ბლოკზე (სურ. 4). თითოეული ხელისათ-

ვის სრულდება 6-6 მისვლა 12-12 გამეორებით.
5. იგივე ვარჯიში (სურ. 5). ბლოკის ღერძის ერთდროულად ჩამოწევა ხელების გამართვამდე. სრულდება 6 მისვლა 10-10 გამეორებით.
ზურაბ შავჭავანიძე.
თეატრ ნიკოლაიშვილის ფოტო.

ლეიბო, ნუ დაიპარვები...

დღის, მას თანამედროვე ქართულ პოეზიაში თავისი ადგილი უჭირავს. ამ ადგილს მისი - თეიმურაზ აბულაძის სახელი ჰქვია.

„ვიცი, ამ წუთში შენ ჩემი წიგნი გიჭირავს ხელში და ჩემზე ფიქრობ...“ ჰუმანიტარული, მისი წიგნი ხშირად გვიჭირავს მეც და ბევრ სხვასაც, და ასევე ბევრნი, ბევრნი ვფიქრობთ მასზე...

თვითონ ხომ, როგორც პოეტი, უწინარეს ყოვლისა, მთელი არსებით ფიქრობს - კვიციანი, მძაფრი, ბორცვიანი ფიქრის პოეტი. გაუთავებლად მხიარული, სახებედნიერი პოეტი როგორცაა. პოეტი, რომლისთვისაც არსებობს ვარდი და არ არსებობს ეკალი, არსებობს სიცოცხლე და არ არსებობს სიკვდილი, არსებობს სააქაო და არ არსებობს საიქიო, არსებობს უშიშობა და არ არსებობს შიში, შეუძლებელია, გამოიხილოს დრამატული, გრაფიკული განცდებისა და განწყობილებების ნიშნით იყოს ადბუკვლი და ის, როგორც პიროვნება, ნაკლებ საინტერესო იქნება მკითხველისთვის. არა დეკლარაციულად, არა მენტიონულად, მაგრამ ლაკონურად, შთაბეჭდვით, ასე აფორმულებს ასეთ ბოლომდე გაცნობიერებულ თუ გაუცნობიერებელ პოემიკას:

„რა უბედური იქნებოდა ადამიანი, მოგჯერა ფიქრს რომ არ გამოჰყავდეს ჯურღმულადიან...“
ოღონდ ეს ფრთხილი, მოკრძალებული, მოგჯერა ნაკლებ იქნების თვითონ თეიმურაზ აბულაძის ერთგულზე. მინდა ხაზგასმით განვაცხადო, რომ, გერენტი გრანელის შემდეგ, ჩვენს პოეზიაში არ მეტყულება ასეთი გულმოდგინე და გულსიმშვიდრელი, ოღონდ არა მოვიშველიე და მოპანიკე ადამიანური სასოწარკვეთილების თვითმონურად გამოხატვები და არა საერთოდ სიცოცხლის შემანეწებელი ასეთი სტრიქონები:

— მოხსენი უმწუხრი!
მიწველე, უფალო.
ეკლებით მოვყვალს,
იქნებ გმას გამყარო...
და ყრუა სოფელი...
და ყრუა სამყარო...“

„მე ვერ მოვეკლები ამ მკვდარ ყოფაში, მე ვერ მოვეკლები ამ მკვდარ ქალაქში, მე ვერ მოვეკლები ამ ყრუ ოთახში...“

„რა უნდა წამყვეს?! ვის რა ვახარო იქ...“ ამ ყრუ, ბნელი საუკუნედანი...

— „ლეიბს აღარ ვწერ, - ვწერ კვიციანებს... ვწერ წიგნებს... ცრემლებს ვწერ... დღეს რომ ლურჯი დღე ლივლივებს, ხვალ დამსხვრეულ ელვებს ვცქერ...“

და ამ ლექსებში „სიკვდილი როცა კავს“, სიცოცხლე „ასე უმწუხრ და საცოდავია“, „ყრუა სოფელი...“

მაგრამ არა ბნელისა და ნათლის, ნათლისა და ბნელის, სიცოცხლისა და სიკვდილის, სიკვდილისა და სიცოცხლის, სასოწარკვეთილებისა და იმედის, იმედისა და სასოწარკვეთილების, ასე ვთქვათ, დაბალანსებული, არამედ ვაბის, უმწუხრის, უიმედობის უსაშველო სინდრომისგან

იმურამ აბულაძე მნიშვნელოვანი პოეტი, რომელიც თავის თავზე ისე წერს, რომ ჩვენც გვაფიქრებს ჩვენს ვინაობაზე, ჩვენს როგორცაა და კითხვებს, მძაფრ კითხვებს ჩვენი სახელის სევაზე და ჩვენც გვისვამს, თანაც, პოეტზე მისი სტრიქონების მოუხმობლად ლაპარაკი ფუჭი გარჯაა.

დღევანდელ ჩვენს თბილისს რომ ვუყურებ, წარამარა მახსენდება XIX საუკუნის ერთი ქართველი პოეტის (დიადი ვწუხვარ, რომ ვერა და ვერ ვისხვობ რომლის) ჰუმანუა: „მთელი თბილისი ქველვა აწ სამიციკრო დაბადა“.

ო, სულ სხვა იყო ჯერის მონასტერი და...

„მაგრამ ის მოგჯერა „სცოდავს“, „დალაგობს“ მისთვის ასე ორგანულ ლექსთწყობის ხაზს და წერს ასეთ სტრიქონებსაც: „ნათხოვარი მაქვს მე სიცოცხლე დეთისგან! სიცოცხლე, არ ვიცი როდის გამოვა კვამი“

ნათხოვრისა...“
...არა ვყოფილვარ არასოდეს მე წინმასწარა, ერთხელ გაგისწრებთ, მეგობრებო (ჰყავით შენ-ღობა!)“.

ის, ვინც იცყვის, სულ სიმღერა-სიმღერით მოვეკლები, სიკვდილი სულ ფეხზე მკიდა, მასზე არც არასოდეს მიფიქრია და არც არასოდეს ვიფიქრებო, ასევე გყვით, ან ის არსებობს, ვისაც ამაზე წუთით მაინც დაფიქრებამ უკვე დააღალაჩრა. მე ნამდვილად გინიერ, მამაც ადამიანად მივიჩნევ იმ პოეტს, რომელიც მიუკიბ-მოუკიბავად იცყვის:

„გამწარბული მოდის სიბერე“, „ეს სიყვარულიც ჩაივლის არ-მად (გერმინო, - სადაც გედი აღ-სასრულს მღერის), შემერება ხელში ხამი და ნარმა, ჩემი ცხოვრების ცოცხალი ფერის...“

თეიმურაზ აბულაძე ერთგან ამბობს:

„ბერაზე დედა მიწვილ ნაყოფს რომ გადამალავს - შეილს მიეგან და გაგახარებო, - ისე გინახავ და უბედურად სტრიქონს, მამულო“ სხვა-გან „მიეღვიარ... იქნებ არც დამიფასონ ეს კრუანტული, - ლოცვის მთხოვარი... იყოს ეს წიგნი თქვენთვის, ძვირფასო, როგორც უბრალო რამ სასოვარი“.

მადლობა ვუთხრათ პოეტს ამ ჩინებული, „უბრალო რამ სასოვარის“ გამო.
ძვირფასო მკითხველო, მე თეიმურაზ აბულაძე წარსულ დროში არ მისხნებია. მასზე მხოლოდ იყო არ ითქმის, მასზე უფრო არის უნდა ვთქვათ, რადგან ქართულ პოეზიაში არის ადგილი, რომელსაც თეიმურაზ აბულაძის ადგილი ჰქვია.

ჯუზუპარ თითხარია, 5 ივნისი, 2003 წ.

ამ ადგილს თეიმურაზ აბულაძის ადგილი ჰქვია

თავის დასახსნელად, თავის გადასარჩენად აღმოსდება ხოლმე პოეტის გულიდან შეგების მომგვრელი, პირქუშობის სახსხივანიობით შემცველი ასეთი ფიქრ-განწყობილებები:

„არის ყოფნა: დაწყებამდე ნერვის... არის ყოფნა: გაგლეჯვამდე გულის... მპირდებოდი: გაიხარებ შერბის! - მპირდებოდი: გაიხარებ სხუმის!“ (მერმის... სხუმის...“)

„სიკვებას არ გავგებავ, მე ჩემსას გავიგან! (რისი გამგანი ხარ! - ფიქრობთ) კიდე ბევრს მოვიტყენ, კიდე ბევრს ავიგან, - ჩემს ცეცხლს ჩემივე ცრემლით ვიჭრობ...“

„ხომ ასე ცხარია... ხომ ასე მწარეა... და მაინც სიცოცხლეს ვერ ვთმობ... დმერთო, შემარჩინე ამ დღის სიხარული, დმერთო, შემარჩინე, დმერთო!“

„ცაა მირონად ჩამოქცეული, ხვრებს მირონით ცას ბროწეული, ცაა გუმბათად ჩამოცეული, ცაში აგლასი ჩქეფს ბროწეული...“

„მიხაკებით ააყვს, ააყვას...“
და მაინც, და მაინც: „ჩვენს დროს რა დრო ჰქვობს? რაის მიმანი? - დეთაებისანი? კაენისანი?“

იქნებ ვერ მოვმომე და ამ ლექსებიდან ამონარიდები დავახვავებ? არამე და არამე, ამჯერად ამის გამო ბოდიშს არ ვიხდ, რაკომ? იმიტომ, რომ ისინი აუქვეყნებენ, ნათელყოფენ იმ ჰუმანიტარულ, რომ თე-

არ ვიცი თეიმურაზ აბულაძე იცნობდა თუ არა ამ სტრიქონს, მაგრამ, აი, როგორ დრმა კვიცილით ეხმინება ის თავის წინაპარ პოეტს:

„ყველაფერი გაჯახირდა... გაჯახირდა საქართველო...“
თეიმურაზ აბულაძე ძირითადად „ონსერვატორი“ პოეტია. ის ქართული ლექსის გრადიციული, ლამის კანონიკური არტიკულაციის ერთგულია, მაგრამ ეს სულაც არ ხდის ორდინატორულ, „ნაცნობ“ ლექსის მწერლად, არამედ ის ბევრ ლექსში მოლოდენელი ემოციებით, შთამბეჭდავი სახეებით, მეტაფორებით, შედარებებით, იდიომური თქმებით დატვირთულ ლექსებს გვთავაზობს. პირდაპირ მე მომწონს ასეთი „ძველმოღური“ სტრიქონები:

„იცვლება სისხლთ, - წითლად ფერილი აპრილი, - ვნებაგადასერილი... დარდით ავისილი და გასენილი, - თავის საფლავთან დგას ესენინი“. ოქროვან თმებზე ჩამომხრჩავილი დღე.

ჯერის მონასტერი და...
ჯვარისწერა...
ო, ბედნიერად გარდაცვლილი დღე! და შედამების წყნარი სიმღერა. რა დამაიწყვებს, რა დამაიწყვებს მიწიერი ცის უწყინარ ცქერას... ის დღე სხვა იყო, ის დღე სხვა იყო

იცყვიან, ქიციცი იციცი და ქიცმაყურიც.

მისი ერთგომი სულმოუთქმეულად, „ერთ ჩამოვალდებამ“ ნამდვილად არ იკითხება. ერთგან თვითონ ამბობს, მოჭრით, ლაკონურად: „მიხაკება მარტოობა საკუთარ თავთან“.

ამ კრებულში ბევრია ისეთი ლექსი, რომელსაც წაიკითხავ და არ გინდა მისმა მომდევნო ლექსმა გადამსხვავდეს შენი სწორედ ეს-ესაა უკვე წარმომოხილი შთაბეჭდილება. მე რომ წავიკითხე „მღვიმარე სიმღერის“ ეს მონაწილეობა - „ასე თანდათან გავერთდევდით... გავერთდამედეგით... მე შენში კომპლესს კი არ ვამჩნევდი, მეც ვერ კომპლესს, - ციხის ვაგებდი თურმე, ციხეს ჩემივე ძელებით... ის ციხე იყო ჩემი კომპლესსი და ეკლესია, არ ვამჩნევდი მე იქიდან თავის დაღწევას, იქ იყო ჩემი სანეგარო თავისუფლება“; კითხვა არ განეკავრებ, მომინდა ასეთი სუნთქვით სუნთქვა, ამით გარინდება, იმ ციხის მსავით ჩემი ძელებით აჯუბა. დიას, მარტოობა მარტო პოეტს კი არა, მკითხველსაც უნდა აახლოვებდეს საკუთარ თავთან.

ის, ვინც ამბობს, რვაბალიანი მიწისქვეშისა სულაც არ შემშინებია, თავს ისე ვგრძნობდი, ვითომ არც არაფერი მომხლარაო, ცრუპენკელობს, ან ჭკუასთან მწყრალადაა,

აფხუ, ზოგილი წარსულისაგან...

„ცხინვალის ქართული სოფელია...“

ძროშა-წიწკარ ურთიერთობას მრავალი საუკუნის ისტორია აქვს. ცნობილია, რომ ოსები, ისე როგორც ყარაჩაელები და ჩერქეზები მოდგმის ხალხები, უძველესი დროიდან ვოლგა-დონის შუამდინარეთში მომთაბარებულნი და თავიანთი დღე და მოსწრება ცხოვრების პირობების სამეხნელად მოხეტიალენი იოლად გათვალდნენ საცხოვრებლად მიწვეულ ადგილს. მოგვიანებით, როცა კავკასიის ჩრდილოეთში გადმოინაცვლეს, თვალის გახედვებით სამხრეთისაკენ ვფიქრობ. იაფფასიან მუშახელს დახარბებულნი, „სტუმართმოყვარე“ ქართველი მემამულეები, თავიანთ მიწა-წყალზე ასახლებდნენ საზღვაოდ ჩამოსულ ოსებს. ოს ყმათა რაოდენობა თანდათან მაგვლობდა საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში, უფრო მეტად კი, შიდა ქართლის მთიან მხარეში. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ დაქირავებულ ოსთა რამდენიმე ჩვენი ქვეყნის საზღვრო მიწებისათვის ხშირად გამოიყენებოდა.

ოსებს დიდი რაოდენობით შეემაგნენ თანამომხმეები. საქართველოს რუსეთთან შეერთების შემდეგ დაიწყო ოსების ინტენსიური დასახლება შიდა ქართლში. XIX საუკუნის ბოლოს კი ოსი ეროვნების მოსახლეობა კახეთში მომრავლდა. თავის დროზე ხელოვნურად შეთხვეული გერმინი - „სამხრეთ ოსეთი“ რეალურად საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ იქცა. საქართველოს სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1922 წლის აპრილის დეკრეტით ძირძველი ქართული პროვინცია - სამხარბლო, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქად გამოცხადდა, რამაც კიდე უფრო გააძლიერა ოსთა იმერეთის პროვინცია. მიუხედავად ამისა, ოსი სეპარატისტების მიერ მიტაცებულ და სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკად გამოცხადებულ ტერიტორიის უდიდეს ნაწილზე ოსეთი ძალიან მცირე რაოდენობით დასავრთოდ არ სახლობდნენ.

საც ირგვლივ შემორტყმული აქვს მხოლოდ ქართველებით დასახლებული სოფლები... როგორც ეკონომიკური ცენტრი რაიონისა, ცხინვალის უნდა გამხდარიყო რაიონის რეკონომის რეზიდენციად. ეს ასეც მოხდა, ცხინვალში დაარსდა რაიონის რეკონომი ირგვლივ მდებარე ოცდარვა ქართული სოფლისათვის. ამგვარად, ცხინვალში მოთავსდა ორი რეკონომი - ერთი ოსეთის, მეორე - რაიონის. ოსეთის რეკონომის ცხინვალში ბინადრობა ამორებს რეკონომს ოსეთის მცხოვრებთაგან დაახლოებით ოცი-ოცდახუთი ვერსის რაოდენობის გადამედიან ოსეთისაკენ მიმართულებით სხენებული მანძილი დასახლებულია მხოლოდ ქართველებით“.

მისცენ მათი ბინები ოსეთის რეკონომს და მის განყოფილებებს, მოსამსახურეთ, როცა ცხინვალის არ შედის და არც შეიძლება შევიდეს ოსეთის გამგებლობაში მყოფ გერმინის ფარგლებში... უხერხულობის, გაუგებრობის და შესაძლო უსამართლოების თავიანთი ასაკილოდ და საჭირო არის ოსეთის რეკონომი გადაყვანილ იქნას ოსეთის მიწა-წყალზე“. ეს „მიწა-წყალი“ კი სულ შეიღ სოფელს მოსცავდა - ორგვეი, მთიანეთი, ყორნისი, ჯვარა, ყუმელოთა, როკი, წყნარისი, სადაც ოსები კომპაქტურად იყვნენ დასახლებული და, ბუნებრივად, რეკონომის მოქმედებას ამ ტერიტორიით უნდა შემოფარგულიყო. საქართველოს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის გადაწყვეტილება ოსური რეკონომის ცხინვალისაგან ახალი ადგილის შესახებ უყოყმანოდ დაუჭირა მხარი რესპუბლიკის რეკონომს კომიკეგმა.

ასეთივე ოსური სინამდვილე, რომელსაც მავანი ანგარიშს არ უწევს. დვისმშობლის წილხვედრი ქვეყნის ერთიანობის საფუძვლისათვის ადრე შექმნილი სტრატეგი მანქანა კვლავ ბოლოქრობს - ამჟამად იგი სეპარატისტთა განსახიერებელი. თუმცა, საქართველოს ძირძველ მიწა-წყალზე დამოუკიდებელი ოსური სახელმწიფოს დაარსების მცდელობა ასხურდია და მას არათუ რაიმე ისტორიული საყრდენი, ხელის ჩასაჭიდელ არაფერი გააჩნია.

რა აქვს სალაპარაკო და საპრეტენზიო იმ ხალხს და მათ ე. წ. ქომეგებს, რომლებმაც თითო-ორიოჯად შემოგვამკვიდრეს თავი და საბჭოეთის „გულუბობითა“ და საქართველოს მამინ-

საქართველოს რეკონომისადმი საქართველოს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის 1921 წლის 10 ივლისის დათარიღებულ წერილში ნათქვამია: „საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველი დღეებიდანვე სამხრეთ ოსეთის რეკონომმა თავის რეზიდენციად გამოაცხადა ცხინვალის და ამ პაგარა დაბაში გახსნა მან განყოფილებანი რეკონომისა. მაგრამ ცხინვალის ქართული სოფელია, რომელ-

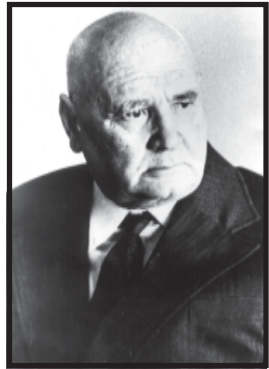
წინაპრის შუძი

გამომწვევად ქართველ მეცნიერს, შესანიშნავ მოქალაქეს, დიდ პედაგოგსა და სამოგადო მოღვაწეს, სამთო მეტყველების საყოველთაოდ აღიარებული ქართული სკოლის ფუძემდებელს, აკადემიკოს მამია ბაქაძეს დაბადებულად 100 წელი შეუსრულდა.

დრო-კაშია განსაკუთრებული სიღრმადით წარმოაჩინა გამორჩეული მამულიშვილის დიდი დედადი ერისა და ხალხის წინაშე.

იგი დაიბადა 1903 წლის 6 მაისს თბილისში. ოჯახი საკმაოდ დიდი იყო - მშობლებს შვიდი შვილი ჰყავდა.

გიური ანალიზი და საცდელი-სამეურნეო დასკვნები. მან ლენინგრადში ყოფნის დროს მრავალი შრომა მიუძღვნა ფიჭვნარების, ნაძვნარების და მუხნარების ნიადაგების ფიზიკური თვისებების შესწავლას. 1931 წელს იგი სამშობლოში დაბრუნდა და თბილისის საცდელი-სამეურნეო ინსტიტუტში ჯერ პროფესორად, შემდეგ კი „მოგადი მეტყველების“ კათედრის გამგედ იწყებს მუშაობას. 1935 წლის 26 ნოემბერს ლენინგრადის საცდელი-სამეურნეო

მამია ბაქაძე

ემდებლის ვასილ გული-საშვილის სახელს ატარებს, აქ ხომ მისი უმუშაო ხელმძღვანელობით აღიმარდა მრავალი ცნობილი მეცნიერი.

XX საუკუნის 60-იან წლებში მან გამოისცა ორი მონოგრაფია „სუბტროპიკული და ზომიერი კლიმატის მერქიანი მცენარეულობის წარმოშობის შესახებ“ (1967 წ.) და „სტადიურობა მცენარეების განვითარებაში მათ წარმოშობასთან კავშირში“ (1969 წ.) ამ შრომებისათვის მას საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა. ამ მონოგრაფიებში ავტორი პალეობოტანიკური მონაცემების დროა და მრავალმხრივ ანალიზს იძლევა.

დიდა ვასილ გული-საშვილის წვლილი ქალაქების და საქართველოს დასახლებული ადგილების განსაკუთრებით კი თბილისის მწვენი მშენებლობის საქმეში. ის იყო ბუნების დაცვის ჰემი-მარიტი ქობაძე, ამ დარგის უდიდესი მცოდნე და მგზნებარე პროპაგანდისტი, მის კალამს ეკუთვნის ქართულ ენაზე პირველი სახელმძღვანელო „ბუნების დაცვის საფუძვლები“. საუკუნის მეთხუთმეტე მეტ ხანს უძღვებოდა მოგადი მეტყველების კათედრას საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში, მრავალი წლის განმავლობაში კითხულობდა ლექციებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და პუშკინის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიის განყოფილებაში. მან მოგვცა კავშირის მეტყველების შორის პირველი, რომელმაც სალოქტორო დისერტაცია დაიცვა.

მთელი სიცოცხლე ბუნებას ეძღვება

მაქარია გული-საშვილის მეგობრები სასულიერო სემინარიიდან, მათ შორის ვაქა-ფშაველა, კომპოზიტორი ნიკო სულხანიშვილი და სხვები. ხშირად იტონებდა იმ დროს, ჩუმად რომ იჯდა და ისმენდა მათ ხანგრძლივ საუბრებს.

1921 წელს ვასილ გული-საშვილი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ფაკულტეტის სტუდენტი გახდა, მაგრამ მალე მიხვდა, რომ ეკონომიკა მისი მოწოდება არ იყო და უნივერსიტეტში სწავლის თავი დაანება, მაგრამ ოცნების ამ გაძარბან კავშირი სიცოცხლის ბოლომდე არ გაწყვეტილა. ის წლების განმავლობაში ბიოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებს ლექციებს უკითხავდა ეკოლოგიაში, სწორედ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1963 წელს აღინიშნა ვასილ გული-საშვილის დაბადების 60 წლისთავი.

1923 წელს იგი ლენინგრადში მიემგზავრება, სადაც მისი ცხოვრების მის მონოგრაფიები პერიოდი იწყება და წარმატებით ათავსებს ლენინგრადის საცდელი-სამეურნეო ფაკულტეტის სოლო შემდგომ - იმავე აკადემიის ხის ქიმიური ტექნოლოგიის ფაკულტეტს.

აკადემიის კვლევაში იწყება გული-საშვილის სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობა. მისი პირველი გამოკვლევები გვითხრობს თბილისის საკითხების ეხებოდა. მათ კი დამდე არ დაუკარგავთ სამეცნიერო მნიშვნელობა. მონოგრაფიულ ნაშრომში „ვერხვის ვეგეტაციური გამრავლება“ პირველად იყო შესწავლილი ვერხვის ბიოლოგიის საკითხები. მეორე საფუძვლიანი ნაშრომი მან ნაძვნარ-ფოთლოვანი გვიის მიწისქვეშა სარგვლიანობას, ქარგამძლეობას და მათში მცხოვრებ ნაძვრების საკითხებს მიუძღვნა. მოგანილია უაღრესად საინტერესო მონაცემები ნაძვის, არყის და ვერხვის ფესვთა სისტემების თავისებურებების შესახებ; მოცემულია ფაქტების ბიოლო-

აკადემიაში მან წარმატებით დაიცვა სალოქტორო დისერტაცია აკადემიის საბჭოში, სადაც აღინიშნა, რომ პროფესორი გული-საშვილი საბჭოთა კავშირის მეტყველების შორის პირველია, რომელმაც სალოქტორო დისერტაცია დაიცვა. საქართველოში დაბრუნების შემდეგ, ვასილ გული-საშვილმა ფართო კვლევითი მუშაობა გახალა კავკასიის გვიების წარმოშობის, მრდის, განვითარებისა და მათი პროდუქტიულობის ამაღლების საკითხების შესწავლისათვის. განსაკუთრებით დიდა მისი დამსახურება კავკასიის ბუნებრივი დარბიონების, გვიების და ნიადაგების ვერტიკალური სარგვლიანობის და მოვი-ერთი სხვა საკითხების შესწავლაში. მან მოგვცა კავკასიის ბუნებრივი-სტრუქტურული ოლქებად დაყოფის პრინციპულად ახალი, სრულყოფილი სქემა (გამოყოფილი 14 დამოუკიდებელი ოლქი). ეს გამოკვლევები კი განაღვიძებულა მის მონოგრაფიაში „კავკასიის ბუნებრივი მონები და ბუნებრივი-სტრუქტურული ოლქები“ (მოსკოვი, 1964 წ.) - დამდე რჩება ის სამაგიდო წიგნად. ვასილ გული-საშვილი ფართო დიაპაზონის მეცნიერი გახლდათ. იგი ათეული წლების განმავლობაში საყოფიერად მოღვაწეობდა თბილისის ბოტანიკის ინსტიტუტის ეკოლოგიის განყოფილების გამგედ, ხოლო 1944 წლიდან 1952 წლამდე - თბილისის ბოტანიკური ბაღის დირექტორის თანამდებობაზე. 1944 წელს მას ირჩვეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 1945 წელს - ნამდვილ წევრად. 1945 წელს ვასილ გული-საშვილის თაოსნობითა და ძალისხმევით საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში თბილისის საცდელი-სამეურნეო დარგის დირექტორმა გარდაცვალებამდე თითქმის 35 წელი იღვაწა.

ინსტიტუტი ამჟამად თავისი სახელოვანი ფე-

განსხვავება ბუნდარის ჩატარების შესახებ

1. სტატუსი-საავტომობილო გზების სახელმწიფო დეპარტამენტი, ქ. თბილისი, 160, გაგარინის 29-ა აცხადებს ტენდერს ბორჯომი-ბაკურიანი-ახალქალაქის ს/გზის კმ.3-კმ.29 ბორჯომი-ბაკურიანის მონაკვეთზე სტიქიის შედეგად მინის ვაკისის ჩანყვეტილი მონაკვეთების, ღვარცოფული გამონატანების შედეგად დაზიანებული საავტომობილო ნაწილის, ხელოვნურ და დამცავ ნაგებობათა, კიუვეტების აღდგენისა და გზის ზედა კლდოვანი ფერდობების განმენვის სამუშაოების შესასყიდად და ინვესტორების მონაწილეობის მისაღებად ყველა დაინტერესებულ პირს.

2. სამუშაოების შესრულების ვადები: 26.08.03-31.12.04 წ.

3. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები ქართულ ენაზე უნდა წარმოადგინონ დასრულებული კონსტრუქციები 30.07.03-დან 31.07.03-ის 6 სთ-მდე შემდეგ მისამართზე: საქართველოს საავტომობილო გზების სახელმწიფო დეპარტამენტი, 13 სართული, ოთახი №13, საკონკურსო სამმართველოს შესყიდვების განყოფილება.

4. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

- 4.1. იურიდიული პირისათვის: ა) ცნობას სასამართლოდან, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და ცნობას საქართველოს ნოტარიუსთა პალატიდან, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა; ბ) ცნობას შსს-დან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე ეკონომიკურ ან სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის;

- 4.2. ფიზიკური პირისათვის: ა) ცნობას სასამართლოდან, რომ მას მთლიანად ან ნაწილობრივ არ აქვს შეზღუდული ქმედითუნარიანობა; ბ) ცნობას შსს-დან, რომ იგი უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე ეკონომიკურ ან სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის;

- 4.3. როგორც ფიზიკური, ასევე იურიდიული პირისათვის: ა) ცნობას სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაჯის საქმე; გარდა ამისა საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას: - მონაწილის იურიდიული სტატუსი (ასლის დართვით); რეგისტრაციის ადგილი; მოღვაწეობის ადგილი; წესდება; ლიცენზია;

სატენდერო წინადადების ხელისმონერისათვის გაცემული მინდობილობა (დაუთვით): - უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში შესრულებული სამუშაოს საერთო მოცულობა ლარებში დღგ-ს ჩათვლით. უპირატესობა მიენიჭება იმ მონაწილეს, ვისაც სამშენებლო სამუშაოების შესრულების მინიმალური წლიური მოცულობა ბოლო 5 წლიდან ერთ-ერთ წელს მაინც ექნება 800 000 ლარი.

- უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში განხორციელებული ან მოცემულ პერიოდში მიმდინარე განეული ანალოგიური ხასიათისა და სირთულის სამუშაოების ჩამონათვალი (მიუთითეთ სა-მუშაოების დასახელება, შესყიდვების

დასახელება, ხელშეკრულების ღირებულება, შესრულებული სამუშაოს ტიპი და დასრულების თარიღი); უპირატესობა მიენიჭება იმ მონაწილეს, რომელსაც ბოლო 5 წლის განმავლობაში ან მოცემულ პერიოდში ექნება ერთი მაინც ანალოგიური ხასიათისა და სირთულის სამუშაოების შესრულების გამოცდილება სახელშეკრულებო ღირებულებით 550 000 ლარი.

- სამუშაოების შესრულებისათვის საჭირო ძირითადი მანქანა-მექანიზმები (მიუთითეთ მანქანა-მექანიზმების დასახელება, მოდელი, ტიპი, ასაკი, რაოდენობა, მდგომარეობა, საკუთარი, იჯარით აღებული);

- შესრულებული სამუშაოების ღირებულების დასადასტურებლად დაურთეთ ტექნიკური და საბუღალტერო სახის დამადასტურებელი დოკუმენტები.

- ტენდერში მონაწილის ძირითად ხელმძღვანელ თანამდებობებზე მომუშავეთა კვალიფიკაცია და გამოცდილება (მიუთითეთ გვარი, სახელი, თანამდებობა, მუშაობის საერთო სტაჟი, მ. შ. საგზაო სამუშაოებზე მუშაობის სტაჟი წლების ჩვენებით). უპირატესობა მიენიჭება იმ მონაწილეს, ვისი ძირითად ხელმძღვანელ თანამდებობებზე მომუშავე პერსონალის მუშაობის საერთო გამოცდილება იქნება 10 წელი, ხოლო ანალოგიურ თანამდებობაზე მუშაობის გამოცდილება კი - 5 წელი.

- სუბ-კონტრაქტორის მიერ განსახორციელებელი სამუშაო (მიუთითეთ შესასრულებელი სამუშაოს სახე, სუბ-კონტრაქტორის დასახელება და მისამართი, სუბ-კონტრაქტორის მიერ ანალოგიური მუშაობის შესრულების გამოცდილება);

- ტენდერში მონაწილე ზემოთ ჩამოთვლილი საკვალიფიკაციო ცნობების, ინფორმაციისა და მონაცემების დასრულებისას თავისი თანამდებობის მითითებით, ხელმოწერითა და ბეჭდის დასმით ადასტურების, რომ იგი შეესაბამება „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ყველა წინასაკვალიფიკაციო მოთხოვნას.

5. იურიდიული და ფიზიკური პირი ვერ გაივლის საკვალიფიკაციო შერჩევას, თუ იგი ზემოთ დადგენილ ვადებში არ წარმოადგენს 4 მუხლში მოცემულ ყველა ცნობასა და ინფორმაციას, ვერ დააკმაყოფილებს შემსყიდველის საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, ან რომელიმე მათგანი ყალბი აღმოჩნდება.

დაგვიანებით შემოსული საკვალიფიკაციო მონაცემები გატარდება რეგისტრაციაში, მაგრამ არ განიხილება და გაუსხნელად დაუბრუნდება წარმომდგენს.

6. ქართულ ენაზე შედგენილი სატენდერო დოკუმენტაციის მიღება, ტენდერში მონაწილე პრეტენდენტებს 500 ლარის ოდენობის სატენდერო მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ შეეძლება 07.08.03-დან 08.08.03-ის 6 სთ-მდე მისამართზე: საქართველოს საავტომობილო გზების სახელმწიფო დეპარტამენტი, 13 სართული, ოთახი №13, საკონკურსო სამმართველოს შესყიდვების განყოფილება. სამუშაოების დაწვრილებითი აღწერა და დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ საავტომობილო გზების სახელმწიფო დეპარტამენტის საკონკურსო სამმართველოში (საკონტაქტო ტელეფონი 37-63-95. გია დიასამიძე).

შესყიდვა ხორციელდება „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

სატენდერო კომისიის თავმჯდომარე ბ. სარაღიძე.

პარასკევი 18 ივლისი

07.30 ალიონი 09.45 მულტსერიალი "ჯაშუშები" 10.10 მხ. ფილმი "აპოლონი 13" 11.45 ტელესერიალი "ქაღალდის გოგონა" 12.00, 15.00, 20.00 მოამბე 12.15 ტელესერიალი "მეგობრები" 13.00 დოკ. სერიალი "ტექნოლოგიები" 14.00 დოკ. სერიალი "72 საათი" მე-4 ს. 15.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 16.50 დოკ. სერიალი "ტყის მცველები" 17.20 50-50 18.00 "ვესტნიკი" 18.20 დოკ. სერიალი "ევროპის ბუნება" 18.35 ბასტი-ბუბუ 18.55 პოლიციური ვარსკვლავები 19.25 ტელეთამაში "იდეალური რამე" 21.00 მათემატიკა 21.15 ტელესერიალი "აპოლონი 22.05 შეხვედრები ფიჭვის გორაკზე 22.45 ტელესერიალი "ქაღალდის გოგონა" 23.00 "რა ხდება?" 00.00 მხ. ფილმი "კარანანს გულა"

19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე 19.10 მულტფილმი 19.40 სერიალი "კარანანს" 20.30 საქართველო არის ესე 21.00 ენერჯია 21.30 აფხაზეთის ტელევიზია 22.10 მხ. ფილმი "დროები"

07.00 დილა მშვიდობისა 07.30 სერიალი "ლეიტენანტ მარშის კომიური მამულები" 08.00 დილა მშვიდობისა 09.40 სერიალი "სადაც არის" 10.20 დოკ. ფილმი "მეოცე საუკუნე" 11.10 სერიალი "აპოლონი 12.00, 15.00 კურირი 12.15 სერიალი "მეორე მსოფლიო ომის" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.30 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 21.00, 03.10 კურირი 18.20 სერიალი "ლეიტენანტ მარშის კომიური მამულები" 18.50 სერიალი "მეორე მსოფლიო ომის" 19.40 სერიალი "მეორე მსოფლიო ომის" 22.00 სერიალი "სადაც არის" 22.50 ღამის კურირი 00.10 მხ. ფილმი "კარანანს". მთ. რ-ში: რობერტ დე ნირო, შონ ბენი. 03.30 მხ. ფილმი "კარანანს" მთ. რ-ში: მარლენ უეიარს, შონ უეიარსი.

08.00 ანონსი, ალბათი 08.05 დილოგი 10.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45 ახალი ამბები 13.10, 18.00 დოკ. სერიალი 15.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.20, 17.50, 21.55, 23.30 მუსიკა 17.30 დოკ. სერიალი 18.45 ბუნების ფერები 20.00 მხ. ფილმი "კარანანს" 22.00 დილოგი 00.55 მხ. ფილმი "სადაც არის" 02.10 ღამის ფილმი

09.00, 10.55, 13.55, 15.55, 17.55, 20.55 ქრონიკა 09.05, 13.15, 17.20 იმედის მელიდები 09.30 სერიალი "მეორე მსოფლიო ომის" 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 სერიალი "სადაც არის" 13.30 სერიალი "სადაც არის" 14.05 სერიალი "სადაც არის" 15.15 კინო-ნოსტალგია "სადაც არის" 17.30 სერიალი "სადაც არის" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.30 სერიალი "სადაც არის" 20.30 ღამის მახე 21.05 სერიალი "სადაც არის" 22.55 თოქ-შოუ "არქივი თქვენ" 23.55 სერიალი "სადაც არის" 00.50 არტ-ფილმი "სადაც არის".

09.00 "ღამის მხერვა" (გან) 10.00 სერიალი "სადაც არის" 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 11.10 ღამის კინოდარბაზი 18.30 მულტსერიალი "პრინცესა შუკ ერეზადა" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 20.45 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.45 საინფ. გამოშვება "ღამის მხერვა" 23.45 მხ. ფილმი "სადაც არის"

12.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 13.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 15.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.00, 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 18.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.20 სექტორი 21.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის"

10.30 ჩვენ ქანაღობი კომპოტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 12.00 საღამო 13.30 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 14.30 დოკ. ფილმი საქართველოზე 15.00, 21.00 ვესტი 18.00 ჩვენ ქანაღობი კომპოტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 19.30 "ხელა" 20.30 "მოამბე" 21.00 "ვესტი" 21.30 კრიმინალი, პოლიცია, საზოგადოება 22.30 "გამარჯობა" 23.15 მუსიკალური პაუზა 23.30 ტელესერიალი "სადაც არის"

08.00 მუსიკა 09.00 ტორილა 12.00 ფილმი 14.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სადაც არის" მთ. რ-ში მარია ბელი, გენეტ პულტროუ. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 20.50 ათი ლექსი 21.15 უცხ. მუსიკალური 22.35 პაპარაცი 23.00 სოლო 00.00 "ბრაუი" "სადაც არის" მთ. რ-ში სამუელ ელ ჯეკსონი, ბენ აფლეკი. 02.15 "ღამურა" "სადაც არის". მთ. რ-ში ანა გალიენა, გაბრიელ გარკო. 03.45 პაუზის გარეშე

08.00 პროგრამა "დილა" 10.00 სერიალი "სადაც არის" 10.30 მულტსერიალი "სიმბა - მეფე ლომი" 11.00 მხ. სერიალი "სადაც არის" 11.55 "ცხელი ცხრიანი" 12.40 მხ. ფილმი "სადაც არის" 14.15 "ტელემეტრი" 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 ღამის ამბები 14.50 "ქართული ფეხბურთი" 15.20, 16.20, 17.20, 19.50, 22.10 მუსიკა 15.30 სერიალი "სადაც არის" 16.30 დოკ. სერიალი "ნარსული და ანემი" 17.50 "ერთი ნივთის ისტორია" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 18.25 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 დოკ. ფილმი "სადაც არის" 21.15 სერიალი "სადაც არის" 22.00 "ღამის მატარებელი" 00.20 მხ. ფილმი "სადაც არის"

შაბათი 19 ივლისი

08.00, 15.00 მოამბე 08.15 მხ. ფილმი "კარანანს გულა" 10.00 გლობუსი 10.35 დოკ. სერიალი "ტყის მცველები" 11.00 საქველმოქმედო კონცერტი "გადავარჩინოთ მომავალი" 11.50 მტერი 12.25 კვილა 12.55 მხ. ფილმი "სადაც არის" 14.25 საქართველო, დრო, მოვლენები 15.00 "მოამბე" 15.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.05 სანინდარი 17.30 მულტსერიალი "ჯაშუშები" 18.00 "ვესტნიკი" 18.45 "თბილისის დროით" 19.05 ენერჯია 19.35 პოლიციური ვარსკვლავები 20.00 ციტირები 21.10 სერიალი "სადაც არის" 22.00 დადგენილება 22.15 ტელესერიალი და თაყვანისმცემლები 23.10 პროფათეული 23.45 მოამბე 00.00 მხ. ფილმი "კარანანს გულა" 00.00 მხ. ფილმი "კარანანს გულა"

19.00 მულტფილმი 19.30 ორბატონი 19.40 სერიალი "სადაც არის" 20.30 "ახალი ხედი" 21.00 დოკ. ფილმი 21.30 წარსულის ტერტორია 22.00 მხ. ფილმი "სადაც არის"

08.00 კლასიკა 09.00 კურირი 09.20 ფიქვია 09.50 მულტსერიალი 10.20 საბ. ფილმი "ნათქვამი" 12.00, 15.00 კურირი 12.20 სიმფონიები 12.50 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.00 დოკ. სერიალი "ველური სამყაროს ამბები" 17.40 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 02.00 კურირი 18.20 სერიალი "სადაც არის" 19.35 დოკ. ფილმი "თან-ამდროვე ტექნოლოგიები" 20.05 სერიალი "სადაც არის" 21.00 კურირი P.S. 22.00 საოჯახო ტოტო 23.00 სიმონი. მხ. ფილმი "სადაც არის" რეჟ. ფედერიკო ფელინი. 02.20 მხ. ფილმი "სადაც არის". მთ. რ-ში: აზია არჯენტო, გულიან სენდსი.

08.00 ანონსი 08.05 დილოგი 10.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 დოკ. ფილმი 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ახალი ამბები 13.10 დოკ. სერიალი 15.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.20, 18.30, 21.55, 01.00 მუსიკა 18.00, 19.30 მულტფილმი 18.45 ბუნების ფერები 20.30 ლიტერატურული გადაცემა - სილუეტი 21.00 დოკ. ფილმი 23.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 02.40 ღამის ფილმი

09.00 ქრონიკა 09.05, 13.40, 23.30 იმედის მელიდები 10.20 ანიმაციური სერიალი "მითური გეგმები" მე-11 ს. 10.55 მხ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 სერიალი "სადაც არის" 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00 ქრონიკა 13.15 სერიალი "სადაც არის" 13.50 თოქ-შოუ "არქივი თქვენ" 15.10 რეტროსკოპი "სადაც არის" 17.15 დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისათვის" 18.00 ერთხელ კოლივალე 18.30 დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" 19.30 სერიალი "სადაც არის" მე-2 ს. 21.05 ქართ. სერიალი "სადაც არის" მე-5 ს. 22.45 "საღამოს ღამილი" 23.00 "კლიპ-ლოტო" 00.30 მხ. ფილმი "სადაც არის"

09.00 მულტფილმი "სადაც არის" 10.40 მხ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 ღამის კინოდარბაზი 14.00, 17.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 17.10 საბავშვო სერიალი "სადაც არის" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 20.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 მზის სერენადა.

12.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 13.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 15.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 18.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.20 სექტორი 21.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის"

10.30 ჩვენ ქანაღობი კომპოტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 12.00 საღამო 13.30 ვესტი 14.30 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 15.00, 21.00 ვესტი 15.30 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟის გაგრძელება 16.00 ღამის კინოდარბაზი 17.00 მუსიკალური პაუზა 17.30 თქვენი ადვილკატი 18.30 ჩვენ ქანაღობი კომპოტერს, რუსული ენის გაკვეთილი, ინგლისური ენის გაკვეთილი 20.00 თინეჯერი 21.30 "ფერკალი" 22.00 "დაღმრთა მუცა ქალა" 22.30 საოჯახო პირამიდა 23.30 ტელესერიალი "სადაც არის" 23.45 თეატრალური შეხვედრები 00.45 მხ. ფილმი

09.00 მუსიკა 10.00 ტორილა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სადაც არის" მთ. რ-ში როუენ ატიკინსონი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 19.50, 20.15 სველი ხაზი 21.15 ქართული მუსიკალური 22.35 კვირის საუკ. ლექსები 23.00 ანა გამოცანი კადრი 00.00 "ბრაუი" "სადაც არის" მთ. რ-ში გაბრიელ ბირნი, ჯულიანა მარგულისი. 01.50 "ღამურა" "სადაც არის" 02.00 "სადაც არის". მთ. რ-ში ენტონი პოკინსი, ანტონ ელჩინი. 03.45 პაუზის გარეშე

09.30 მულტფილმი "სადაც არის" 09.55, 12.00, 16.15, 17.50, 18.50 მუსიკა 10.00 სერიალი "სადაც არის" 10.25 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 11.00 სერიალი "სადაც არის" 11.55 დოკ. ფილმი "სადაც არის" 12.40 მხ. ფილმი "სადაც არის" 14.30, 17.30, 20.30, 00.00 ღამის ამბები 14.50 "ციტირები" 15.15 "ერთი ნივთის ისტორია" 15.30 სერიალი "სადაც არის" 16.30 დოკ. სერიალი "ნარსული და ანემი" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 18.25 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 19.00 "სადაც არის" 20.00 დოკ. სერიალი "ფაქტზე დაყრდნობა" მე-8 ს. 21.15 ფილმი-კონცერტი "ბრიტანელიები. 60-იანლები" 22.15 ტელემეტრი 22.30 გადაცემა "ოლიმპი" 23.00 მოკლ.მხ. ფილმი "სადაც არის" 23.20 "ცხელი ცხრიანი" 00.20 მხ. ფილმი "სადაც არის"

კვირა 20 ივლისი

08.00 მოამბე 08.15 მხ. ფილმი "კარანანს გულა" 10.00 გლობუსი 10.35 დოკ. სერიალი "ტყის მცველები" 11.00 საქველმოქმედო კონცერტი "გადავარჩინოთ მომავალი" 11.50 მტერი 12.25 კვილა 12.55 მხ. ფილმი "სადაც არის" 14.25 საქართველო, დრო, მოვლენები 15.00 "მოამბე" 15.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.05 სანინდარი 17.30 მულტსერიალი "ჯაშუშები" 18.00 "ვესტნიკი" 18.45 "თბილისის დროით" 19.05 ენერჯია 19.35 პოლიციური ვარსკვლავები 20.00 ციტირები 21.10 სერიალი "სადაც არის" 22.00 დადგენილება 22.15 ტელესერიალი და თაყვანისმცემლები 23.10 პროფათეული 23.45 მოამბე 00.00 მხ. ფილმი "კარანანს გულა" 00.00 მხ. ფილმი "კარანანს გულა"

19.00 მხიარული კარუსელი 19.30 დინანი 19.50 ტელანტები და თაყვანისმცემლები 20.30 რამდენიმე სურათი პორტრეტისთვის 21.00 დოკ. ფილმი 21.50 ვარსკვლავები გაგმცნობენ 22.00 შედეგები 23.00 მხ. ფილმი "სადაც არის"

08.00 კლასიკა 09.00 კურირი 09.20 ფიქვია 09.50 მულტსერიალი 10.20 საბ. ფილმი "ნათქვამი" 12.00, 15.00 კურირი 12.20 სიმფონიები 12.50 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.10 სერიალი "სადაც არის" 18.00, 01.00 კურირი 18.20 სერიალი "სადაც არის" 19.00 მხ. ფილმი 21.00 კურირი 21.45 ჩვენი ეზო 22.00 60 წუთი 23.00 "ვესტნიკის კინოკლუბი" - "ორი ფილი" 877 45-79-25 მარლენ ბრანდო, ჯარლი შინი, "სადაც არის" 877 45-79-26, ჟენიფერ ტილი, ფრანსესკა ბრაუნი, "სადაც არის" 877 45-79-27 რობერტ კერეცინი, ლინდა პაილტონი. 01.20 მხ. ფილმი "სადაც არის". მთ. რ-ში: მარისა პარედესი.

08.00 ანონსი, მულტფილმი 08.20 ალბათი 08.25, 10.15, 12.30, 21.55, 22.50 მუსიკა 08.30 ახალი ამბები 09.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 10.20 მულტფილმი 12.30 გადაცემა - მურადა (განმ.) 17.00 ოპერა 19.30 დოკ. ფილმი 20.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.00 ტელე-სინე-ფიდეო 23.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 ღამის ფილმი

08.55 ქრონიკა 09.05, 16.00, 18.00, 02.50 იმედის მელიდები 10.20 ანიმაციური სერიალი "მითური გეგმები" მე-11 ს. 10.55 სერიალი "სადაც არის" 11.50 სერიალი "სადაც არის" მე-2 ს. 12.30 სერიალი "სადაც არის" 13.00, 15.00, 16.45, 19.00, 21.00, 22.00 ქრონიკა 13.15 სერიალი "სადაც არის" 13.40 თამაში "ბოიარის ციხესიმაგრე" 14.30 სპორტ. პროგრამა "ასი" 15.15 ქართ. ფილმი "სადაც არის" 16.45 "საღამოს ღამილი" 17.15 დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისათვის" 18.30 დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" 19.30 სერიალი "სადაც არის" მე-2 ს. 20.30 X-კლუბი 21.05 ქართ. სერიალი "სადაც არის" 22.45 მუსიკალური 23.10 კონცერტი - ტრიო "თბილისი" 00.25 მხ. ფილმი "სადაც არის" 03.00 ქრონიკა.

09.00 მულტფილმი "სადაც არის" 10.35 მხ. ფილმი "სადაც არის" 12.30 ღამის კინოდარბაზი 14.00, 17.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 17.10 საბავშვო სერიალი "სადაც არის" 18.05 სერიალი "სადაც არის" 19.00 სერიალი "სადაც არის" 20.00 საინფ. გამოშვება "მხერვა" 20.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 01.00 მზის სერენადა.

12.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 13.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 15.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 17.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.00, 20.30, 00.00 საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" 17.15 მხ. ფილმი "სადაც არის" 18.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.20 სექტორი 21.00 მხ. ფილმი "სადაც არის" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის"

11.00 საბავშვო მუსიკალური კოლაჟი 12.00 თეატრალური შეხვედრები 13.35 თბილისური ოჯახები 14.00 ძველი ინდური კინო " 16.30 დოკ. ფილმი "სადაც არის" 19.00 კითხვების კორინტელი 19.20 ცერდონა ვარსკვლავები 20.00 შეხვედრა ვარსკვლავთან 20.20 მოგზაურობა ბავშვობაში 21.40 თვისუფალი მიკროფონი 20.50 თქვენი აზრით 21.00 "კვირის ვესტი" 22.00 "იფენ-ტე" 22.30 საოჯახო პირამიდა 23.30 ტელესერიალი "სადაც არის" 23.45 მხ. ფილმი

09.00 მუსიკა 10.00 ტორილა 13.00 ფილმი 15.00 მუსიკა 16.00 ფილმი "სადაც არის" მთ. რ-ში დევიდ არჯენტი, პოლ სორენი. 18.00, 19.15 ქართული მუსიკა 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 ინფორმაციული 19.30, 20.15 ვიდეორადიო 21.15 უცხ. მუსიკალური 22.30 გადაცემა "ოლიმპი" 23.00 მოკლ.მხ. ფილმი 00.00 "ბრაუი" "სადაც არის" 01.40 "ღამურა" "სადაც არის" 02.00 "სადაც არის". მთ. რ-ში ლიამ კანინგემი, შონ პერტი. 03.45 პაუზის გარეშე

09.30 მულტფილმი "სადაც არის" 09.55, 19.15, 20.15, 22.15, 00.20 მუსიკა 10.00 სერიალი "სადაც არის" 10.25 მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" 11.00 "სადაც არის" 12.00 "ცხელი ცხრიანი" 12.50 მხ. ფილმი "სადაც არის" 14.15 "ტელემეტრი" 14.30 "ოლიმპი" 15.15 დოკ. ფილმი "სადაც არის" 16.35 მხ. ფილმი "სადაც არის" 19.00 "მელისიმი" 19.30 "სადაც არის" 20.00 "ოსტატები" - მხატვარი 20.15 "ჩემი ქვეყანა" 20.40 რუს. სერიალი "სადაც არის" მე-5 ს. 22.00 მარინეტების ფილმი "სადაც არის". "ძეგლი" 22.30 მხ. ფილმი "სადაც არის" 00.20 მხ. ფილმი "სადაც არის"

ხელოვნების საერთაშორისო სემინარი

რუსთაველის გამზ. ბ. 93-56-85

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs galereis oqros fondis gamofena.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 18.07 mimdinareobs levan muxez-lis namuSevrebis gamofena.

20.07 gaixsneba zaza berZenisvillis namuSevrebis personaluri gamofena.

12.07 16.07 mimdinareobs saqarTvelos saxalxo mxatvris შავი და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 20.07 mimdinareobs gamofena "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (15.00, 20.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (15.00, 20.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16.07 (17.30, 22.00) "სადაც არის" სადაც არის და მუსიკალური - მუსიკალური სემინარი.

12.07 16

ალბომი

ეკლას რაიქე აქეს სახსოვარი

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრებაზე. მარცხნიდან: აბაკი შანიძე, ევგენი ხარაძე, ჯუმბერ ლომინაძე. 1986 წელი.

მოგვაროდა Xუბერ ლომინაძე.

მსოფლიო შტრისაზი

"იძულებითი სტრატეგია"

ასე მონათლეს ამერიკელმა ჟურნალისტებმა ახალი აპარატი, რომელსაც თვითმფრინავის მგზავრების "გამომეღება" შეუძლია. ამ ხელსაწყოს შეუძლია ადამიანის სხეულზე დაინახოს გადახალული ყოველი ნივთი.

გრანსპორტზე უსაფრთხოების სამმართველოს ლაბორატორიის უფროსმა სიუზან პელოუელმა თავის თავზე გამოსცა ეს ხელსაწყო და დამკვირვებელთა თვალებს ის ეკრანზე გამოჩნდა თითქმის მიშველი, ყუმბარის მულაიკითა და ქაშარში განჩილი პისტოლეტით. ასეთ ხელსაწყოებს იყენებენ სამხრეთ აფრიკის საბადოებში, რათა აღკვეთონ ადამიანების ქურდობა.

აეროდრომებზე ამ ხელსაწყოს გამოყენებამ ამერიკაში მოგიერთების გულისწყრომა გამოიწვია. მაგრამ ხელსაწყოს კონსტრუქტორებმა დაამზადეს სამოგადობრობა, რომ შეიძლება „კომპიუტერული პროგნოზის შეცვლით ხელსაწყოში შეიგანონ „ელექტრონული ლედვის ფოთოლი“ ავიამგზავრების ინტეგრირი ადგილების დასაფარავად.

ახალი ვადასახადი

ახალი შეღანდია გახდა მსოფლიოში ყველაზე ორიგინალური გადასახადის სამშობლო. გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა, და სწორედ ამ კუნძულის სახელმწიფოს ფერმერებს მოუწევთ ფულის გადახდა მათი კუთვნილი სასოფლო-სამეურნეო პირუტყვის მიერ გამოშვებული... გამისათვის(?!).

სწავლულთა ამრით, მეთანინ, რომელსაც გამომყოფს 8 მილიონი ახალმეღანდური ძროხა და 45 მილიონი ცხვარი, ხელს უწყობს ყბადაღებული მომონის ხვრელების გაფართოებას. ამიტომაც ამერიკიდან იქაურმა ფერმერებმა დამატებით თითო ძროხისათვის უნდა გადაიხდონ 72 ახალმეღანდური ცენტი, ხოლო თითოეული ცხვრისათვის - 9 ცენტი.

ლიბლის დოზა

ონის რაიონის „კმარას“ აქტივისტებმა მიიღეს გადაწყვეტილება — ბაღდათში გამართონ აქცია ვრავში სამხედრო ოპერაციის შეწყვეტის წინააღმდეგ. ორი თვის განმავლობაში ურთულესი ბარიერების გა-

დაღახვის შემდეგ მათ გუშინ ქუთაისში ჩააღწიეს. * * * ჩახრხხაძე, რუსთაველი, ჯავახიშვილი, ნინოძე, ნურნუმიო, ამონაშვილი, სეფაშვილი, ჯამბურია, თხელიძე, ხუციშვილი, ფვანია, სააკაშვილი, დავითაშვილი, ნათელაშვილი, კემულარია, თევდორაძე, ბურჯანაძე, ბრეგვაძე, რამდენი გვარი ვიცი!

მოდა

პარიზის კვირეული ახალგაზრდებმაც დაიპყრეს

დოიო ხანი არაა მას შემდეგ, რაც ნიუ-იორკის მოდის კვირეულმა გრიუმით ჩაიბარა და მსოფლიოს ელიტურმა სამოგადობებამ ყურადღება კვლავ პარიზში მიაპყრო. აქ თავიანთი შემოქმედება, ძირითადად, ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე ცნობილია დიზაინერებმა წარმოადგინეს.

კვირეული ექსტრავაგანტურმა მონტანამ გახსნა, რომელიც მოდის სამყაროში დიდი პოპულარობით და წარმატებით გამოიჩინა. ამ ჩვენებაზე კოლექცია მამაკაცებისთვის სწორედ მან წარმოადგინა. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცია მისმა ჯინსის მდებრად ფართო და ავანგარდული სინთეზი - ასე შეიძლება ვუწოდოთ მონტანას კოლექციას, რომელიც პოლიუმეტილიან ეფექტიანად და საინტერესოდ აღიქმებოდა.

წარმოაჩინა კრისტიან ლორის სა-მოდელი სახლმა - ჩვეული ელეგანტურობით გამორჩეული ქალის ულამაზესი საზაფხულო კოსტიუმები, კერძოდ, სარაფნები, სიფრიფანა ბლუზონები, ფერად-ფერადი მინიკაბები. კარლ ლაგერფილდი ფრანგული სტილის მიმდევარი და უბაღლო დამცველია. მან 2003-2004 წლების კოლექცია სწორედ ფრანგული სტილის, მისი განუმეორებელი ელეგანტურობისა და დახვეწილობის გავლენით შექმნა - გამჭვირვალე შიფონის გოფირებული კაბები, აგლასის მარჯულები, ხოლო აბრეშუმისა და ფარ-

ჩის სარაფნები, მისი კოლექციის მთავარ შტრისს წარმოადგენდა. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ კარლ ლაგერფილდს ამ ჩვენებაზე განსაკუთრებული საიხლე არ შემოუტანია. 70-იანი წლების მოდის მოგაგონებად მარკ ჯაკობის ნამუშევრები. მან კარგად დაიფიქრა ბულ მველ სტილს ახლებური ბრწყინვალეობა ოსტატურად შემაგა. მისი კოლექცია, ამჯერად, განსაკუთრებული ფერადოვნებით გამოირჩეოდა და ბუნებრივია, მსუბუქ, მხიარულ განწყობილებას ქმნიდა.

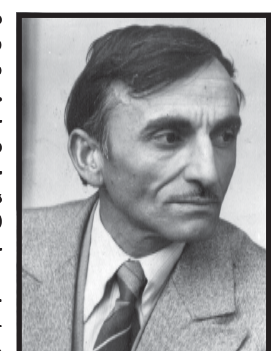
ამ კვირეულში სხვა ახალგაზრდა დიზაინერებიც მონაწილეობდნენ, რომელთა შემოქმედებას აქამდე სამოგადობეობა ნაკლებად იცნობდა... ამ ჩვენებისას კი მათ აშკარად გაიმარჯვეს და მაღალი მოდის სამყაროში თავიანთი სახელები საბოლოოდ დაამკვიდრეს.

ლულა დონაძე. სურათში: პარიზის კვირეულის მოდელები.

პოეზია

უწადინოდ დაკეცილი მხრები

მისივე ნამუშერი ვაგა ფშაველას სამკვიდრო ფშავის თვალსაჩინო წარმომადგენელი იყო. პოეტი, ცნობილი სახალხო მთქმელი, ხალხური პოემის უბაღლო მცოდნე, იუმორისა და კაჟის შესანიშნავი ოსტატი, 70 წლის შესრულებას ვეღარ შეესწრო.

აროდეს, რაც ფშავში მუხა შრიალებს, სააკენოდ არა კმაროდეს... ახლაც ყურში ჩამესმის მისა ნაყურის გულისმიერი ღულუნა ხმა და ვგრძობ საძმო-სამეგობროდ გამოწვდილ მის თბილ ხელს.

მიხეილ ნაყურს დარჩა ჩინებული მეუღლე, მასწავლებელი ქეთევან ჭამაური, სამი სახელოვანი შვილი - თინა, დალი, თემური, შვილიშვილები... დარჩა ხალასი პოეტური სტრიქონები...

ნემი ცხოვრების სამოსჯელს ღმერთი უღმერთოდ ბღანდაჯდა, მოკვდებო, მაგრამ ერთი რამ საფლავს ნამუშება დარდა: დრემლის წილ დიმილს ნამატან, რად სააქაოს არ ჩანდა, არც მოსჯელ მაძით მოსილი ჩემს გატყუებულ საფლავთან, შენი ღამაში ქვითინი არ დამენტება ხანთადა... იზა ჯაჭვბაძე.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალების პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცემა.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყო 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.

რედაქცია გადლოგას უხდის ყველას, ვინც გაუთის ეს ნოჰარი შიიქინა და წაიქითსა!

<p>საქართველოს რესპუბლიკა САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА SAKARTVELOS RESPUBLIKA გამოცემა უზრუნველყოფს ვაჟ „კრესა-2002“</p>	<p>მთავარი რედაქტორი არამაგ სანეხალიძე. სარედაქციო კოლეჯია: ალექო ასლანიშვილი, ვახტანგ ბუაჩიშვილი, გურამ გოგიაშვილი, გონდო გულიანიშვილი, რუსუდან ლორთქიფანიძე, გონდო მინარაშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ოთარ ხუციშვილი.</p>	<p>დაფუძნებელი - გავით „საქართველოს რესპუბლიკის“ უპრეზიდენტო</p>	<p>ნომრის მორიგე რედაქტორი ალექო ასლანიშვილი. ინფორმაცია 66434</p>	<p>მისამართი: 380008, თბილისი, მ. ქოსტავას ქ. №14. ტელ: 99-73-24. საგამართო განყოფილება - ტელ: 93-28-83. ელექტრონული ფოსტა - sakresp@go1.ge</p>
---	---	---	---	---